

Lépésről - lépésre

Niveau A₂

Német nyelvi alapok

Lépésről – lépésre

Német nyelvi alapok

A2 - Alapfok

Szerző: Molnár Mária

Kiadja: DeutschAktiv Academy

Anyanyelvi lektor: Sinah Volkmer

© 2022

A könyv tartalma szerzői jogvédelem alatt áll. A tartalom jogtalan felhasználása, sokszorosítása, publikálása, interneten történő nyilvános közzététele kizárólag a DeutschAktiv képviselőjével történt írásos egyeztetés után lehetséges. Ellenkező esetben büntetőjogi eljárást von maga után.

NÉHÁNY SZÓ A KÖNYVRŐL

Ennek a könyvnek az összeállításánál nem formai szabályokat követtünk, hanem szerettünk volna egy könnyen feldolgozható, logikus felépítésű anyagot a kezébe adni. Ezért a témák nem abc szerint szerepelnek, hanem az ajánlott tanulási sorrendben. Kezdd az első fejezettel, majd lépésről-lépésre, pontról pontra haladj tovább. A tanulás sikerét garantálja, hogy:

- ✓ a leckék egymásra épülnek
- ✓ a magyarázatok a magyar logikához igazodnak
- ✓ minden, az A2 szinten szükséges témát megtalálsz

Sok sikert és jó szórakozást kíván

Molnár Mária

A szerző

A kötőszókról általában.....	1
A „weil / da” kötőszó	2
A „weil” jelentése	2
Kérdés, kérdőszó	4
Egyéb kifejezési módok	4
A „da” kötőszó	5
Összefoglalás.....	6
A „dass” kötőszó	7
Használata	7
Szórend.....	8
Összefoglalás.....	9
Melléknévragozás – határozott névelő után	10
Általában a melléknévről.....	10
A melléknév végződése	11
Melléknévragozás – határozatlan névelő után.....	13
Melléknév a határozatlan névelő után.	13
Melléknév a tagadást jelentő névelő után.....	14
Melléknév a birtoklást jelölő névelő után.	14
Melléknévragozás – nulla névelő után	16
A melléknévragozás összefoglalása.....	16
Melléknév fokozás	17
1. Alapfok.....	17
2. Középfok	19
3. Felsőfok.....	21
Összefoglalás.....	24
Feltételes mondatok – „wenn” kötőszó	25
Használata	25
Szórend.....	25
Múlt idő.....	26
Falls.....	26
Kérdés.....	26

Összefoglalás.....	26
Elöljárók	28
Helyhatározó elöljárók	28
Időhatározó elöljárók	32
Módhatározó elöljáró	33
Az „als/wenn” kötőszók	34
Jelentésük:	34
Használatuk	34
Szórend.....	35
Rövid válasz	36
„Als” egyéb szerepben.....	36
Összefoglalás.....	36
Az egyszerű múlt idő – Präteritum	37
Használata	37
Képzése	38
Erős igék	39
Összefoglalás.....	41
A „damit” kötőszó	42
Használata	42
Jelentése	42
Szórend.....	42
A damit és a segédigék	43
Kérdés.....	45
Összefoglalás.....	46
A „werden” ige.....	47
Használata	47
A „werden” mint főige.....	47
A werden, mint segédige.....	49
Összefoglalás.....	50
A „lassen” ige.....	51
Általában	51
„lassen” mint főige	51

„lassen” mint segédige	52
Összefoglalás:.....	56
A visszaható igék	57
Általában	57
Fajtái	57
Valódi visszaható igék.....	58
A visszaható névmások	58
Nem valódi visszaható igék	60
Szórend.....	61
Összefoglalás.....	61
Igék előjáró vonzattal	62
Általában	62
Használatuk	63
Kérdés előjáróval	64
Előjárók névmásokkal.....	65
Összefoglalás.....	66
Vonatkozói mondatok – Vonatkozó névmások	67
Általában	67
Használata	67
Vonatkozó névmások	67
Vonatkozó névmások előjáróval.....	69
Szórend.....	71
Összefoglalás.....	71
Közvetett kérdések.....	72
Használata	72
Típusai	73
Kérdésszerkesztés	73
Tipikus bevezető mondatok:.....	73
Összefoglalás.....	75
Passzív szerkezet.....	76
Általában	76
Képzése	77

A passzív mondat	77
A passzív mondat a különböző igeidőkben	80
Passzív szerkezet segédigékkel	80
Igék passzív forma nélkül	80
Összefoglalás	81
Lista: Erős igék	82
A leggyakoribb visszaható igék – A2.....	87

A kötőszókról általában

A nyelvtanulásban is eljutunk arra a szintre, amikor már szeretnénk bővített, illetve összetett mondatokat megfogalmazni. Ilyenkor szükségünk van egy kötőszóra, amellyel a gondolatainkat összefűzhetjük.

Példák:

- Elmegyek a boltba, **mert** nincs itthon tej.
- **Azért** tanulok németül, **hogy** egy jobb állást kapjak.
- Minden nyáron a nagymamámnál nyaraltam, **amikor** kislány voltam.

Ezeknél a mondatoknál mindig van egy állítás, a főmondat, amit kiegészítünk egy információval, vagyis egy mellékmondattal. Megnevezzük a cselekvés okát, a célját, az idejét, a módját, stb.

- Elmegyek a boltba, **mert** nincs itthon tej.
→ Ich gehe zum Supermarkt, **weil** wir keine Milch haben.
- **Azért** tanulok németül, **hogy** egy jobb állást kapjak.
→ Ich lerne Deutsch, **damit** ich einen besseren Job bekomme.
- Minden nyáron a nagymamámnál nyaraltam, **amikor** kislány voltam.
→ **Als** ich Kind war, war ich jeden Sommer in den Ferien bei meiner Oma.

A magyar nyelvben is több kötőszót ismerünk, attól függően, hogy a cselekvés céljáról, okáról, módjáról, idejéről, stb. akarunk további információt közölni a mellékmondatban. Ez a német nyelvben is ugyanígy működik. Amire ezeknél a kötőszóknál vigyázni kell, az a szórend.

A mellékmondatban az ige a 2. pozícióról elkerül a mondat végére.

A „weil / da” kötőszó

A „weil” jelentése

weil – mert, abból az okból, azért

Használata: Mindig valaminek az okát nevezzük meg! Okhatározói mellékmondat bevezetésére használjuk.

Példák:

- Vettem egy új telefont, **mert** a régi elromlott.
- Megeszem az almát, **mert** éhes vagyok.
- Azért tanulok németül, **mert** Ausztriába szeretnék költözni.
- Ich habe ein neues Handy gekauft, **weil** das alte kaputt gegangen **ist**.
- Ich esse den Apfel, **weil** ich Hunger **habe**.
- Ich lerne Deutsch, **weil** ich nach Österreich ziehen **möchte**.

A példákból is kiderül, hogy ez a kötőszó megváltoztatja a mondat szórendjét.

A főmondatban a ragozott ige a második helyen áll, ezzel szemben:

A „weil” kötőszóval bevezetett mellékmondatban a ragozott ige a mondat végére kerül.

Ezt a szórendet nevezzük a német nyelvben mellékmondati szórendnek. Minden mellékmondatban, amit egy kötőszóval vezetünk be ez a tipikus szórend!

Példák:

1. Die Kinder spielen im Park, **weil** die Sonne **scheint**.
2. Ich mag keine Cola, **weil** sie viel zu süß **ist**.
- A gyerekek a parkban játszanak, mert süt a nap.
- Nem szeretem a kólát, mert túl édes.

3. Ich kann meine Tochter jetzt nicht anrufen, weil der Akku meines Handys leer ist. 4. Ich fahre immer gern mit dem Zug, weil ich unterwegs lesen kann. 5. Tina bekommt viel Kindergeld, weil sie fünf Kinder hat. 6. Ich mache nichts, weil ich keine Lust habe. 7. Die Menschen sonnen sich, weil das Wetter prima ist. 8. Wir öffnen das Fenster, weil es hier sehr warm ist. 9. Peter geht zum Arzt, weil er Rückenschmerzen hat. 10. Mir geht es gut, weil ich im Urlaub war. 11. Ich bin müde, weil ich viel gearbeitet habe. 12. Weil es heiß ist, essen wir ein Eis. 13. Hugo kommt später, weil er verschlafen hat. 14. Weil du schnell gelaufen bist, hast du gewonnen.	• Nem tudom most a lányomat felhívni, mert a telefonom akkujja üres. • Mindig szívesen utazom vonattal, mert tudok útközben olvasni. • Tina sok családi pótlékot kap, mert öt gyereke van. • Nem csinállok semmit, mert nincs kedvem. • Az emberek napoznak, mert szuper az időjárás. • Kinyitjuk az ablakot, mert nagyon meleg van itt. • Peter orvoshoz megy, mert fáj a háta. • Jól vagyok, mert szabadságon voltam. • Fáradt vagyok, mert sokat dolgoztam. • Mert nagyon meleg van (forróság), eszünk egy fagyit. • Hugó később jön, mert elaludt. • Mert gyorsan futottál, te győztél.

Előfordul, hogy egy mellékmondatban két ige is szerepel. Az eddig ismert ilyen szerkezetek:

1. **Összetett múlt idő /Perfekt:** Ich habe gearbeitet.
2. **Módbeli segédigék/Modalverben:** Ich muss arbeiten

Ilyenkor mindig a ragozott ige kerül a mondat végére!

• Ich bin müde, weil ich viel arbeite .	• Fáradt vagyok, mert sokat dolgozom.
• Ich bin müde, weil ich viel arbeiten muss .	• Fáradt vagyok, mert sokat kell dolgoznom.
• Ich bin müde, weil ich viel gearbeitet habe .	• Fáradt vagyok, mert sokat dolgoztam.

Kérdés, kérdőszó

Kérdőszó: Warum? / Miért? Aus welchem Grund? / Milyen okból?

• Warum gehst du nicht ins Bett?	Miért nem mégysz aludni?
• Weil ich nicht müde bin.	Mert nem vagyok fáradt.
• Warum lernst du Deutsch?	Miért tanulsz németül?
• Weil ich in der Schweiz arbeiten möchte.	Mert Svájcban szeretnék dolgozni.
• Aus welchem Grund bist du zu Hause geblieben?	Milyen okból maradtál itthon?
• Weil es mir schlecht geht.	Mert rosszul vagyok.

A válaszban adott mellékmondatok állhatnak magukban, a főmondat nélkül is. Azonban csak akkor, ha teljesen egyértelmű, hogy mire vonatkoznak.

Egyéb kifejezési módok

Egy cselekvés okának a megnevezésére természetesen több lehetőség is van.

1. **weil + mellékmondat** / kötőszó + mellékmondat
2. **wegen + Genitiv/Dativ** / előjáró + főnév – valami miatt
3. **deswegen** / határozószó – ezért, emiatt

Példák:

1. Ich gehe nicht arbeiten, weil ich krank bin.	• Nem megyek dolgozni, mert beteg vagyok.
2. Wegen meiner Krankheit gehe ich nicht arbeiten/bleibe ich zu Hause.	• A betegségem miatt nem megyek dolgozni. /maradok itthon.
3. Ich bin krank, deswegen gehe ich nicht arbeiten.	• Beteg vagyok, ezért (emiatt) nem megyek dolgozni.

Ezekről még később, a B1-B2 szinten tanulunk.

A „da” kötőszó

Jelentése: mivel

A „da” és a „weil” jelentése között elméletileg nincs különbség, egymással felcserélhetők. Van azonban néhány tipp, amit a használatunknál érdemes figyelembe venni.

- A gyakorlatban és az élő beszédben a „da” mindig kicsit választékosabbnak, emelkedettnek tűnhet.
- Ha a főmondat áll elől, szinte mindig a „weil”-t használjuk.
- Ha a mellékmondat megelőzi a főmondatot, elterjedt a „da” használata.

Példák:

- Stefan macht einen Mittagsschlaf, **weil** er müde ist.
Stefan lefekszik ebéd után, mert fáradt.
- **Da** er müde ist, macht Stefan einen Mittagsschlaf.
Mivel fáradt, lefekszik Stefán ebéd után.

Összefoglalás

- A „weil” kötőszó jelentése: mert.
- Minden esetben egy okhatározói mellékmondatot vezet be.
- Ezekben a mellékmondatokban a ragozott ige mindig a mondat végére kerül. / Mellékmondati szórend.
- Kérdőszó: Warum? Aus welchem Grund?
- A „da” kötőszó jelentése: mivel, mert.
- A „weil” és a „da” kötőszók szinonimák, egymással felcserélhetők.

A „dass” kötőszó

Használata

Amikor magyarul azt szeretnénk kifejezni, hogy:

- Azt mondta, **hogy**...
- Azt állítják, **hogy**...
- Attól félek, **hogy**...
- Úgy gondolom, **hogy**...

akkor a német nyelvben a „dass” kötőszót használjuk:

- Er sagte, **dass**...
- Sie behaupten, **dass**...
- Ich befürchte, **dass**...
- Ich denke, **dass**...

Ugyanúgy, mint a magyar nyelvben, németül is van néhány **gyakran használt ige**, vagy **kifejezés**, amivel ezeket a mondatokat bevezetjük:

Igék: Egészítsd ki a táblázatot az igék magyar jelentésével

sagen	mondani	glauben	hinni, gondolni
erklären		meinen	
behaupten		planen	
erzählen		erwarten	
denken		annehmen	
hören		fühlen	
wünschen		hoffen	
befürchten		vermuten	
wissen		finden	

Példamondatok:

- Peter hat erzählt, **dass er** nach New York **fliegt**.
Peter mesélte, hogy New Yorkba repül.
- Der Arzt hat gesagt, **dass ich** im Bett **bleiben muss**.
Azt mondta az orvos, hogy ágyban kell maradnom.
- Hast du gehört, **dass Lisa und Tim** im Juni **heiraten**?
Hallottad, hogy Lisa és Tim júniusban házasodnak?
- Ich nehme an, **dass ihr** morgen Nachmittag **kommt**.
Abból indulok ki, hogy holnap délután jöttök.
- Du hast mir versprochen, **dass du** mir **hilfst**.
Megígérted, hogy segítesz.
- Ich finde, **dass du** mehr lernen **solltest**.
Úgy találom, hogy többet kellene tanulnod.
- Ich weiss, **dass du** nicht kommen **kannst**.
Tudom, hogy nem tudsz jönni.

Szórend

A „dass” kötőszó után is mellékmondati szórendet használunk, vagyis a ragozott ige a mondat végére kerül.

Kifejezések:

Egészítsd ki a táblázatot a kifejezések magyar megfelelőjével.

Es ist wichtig, dass...	Fontos, hogy...
Es ist möglich, dass...	
Es ist sicher, dass...	
Es ist schade, dass... /Schade, dass...	
Es ist notwendig, dass...	
Es tut mir leid, dass..	
Ich bin mir sicher, dass...	
Es ist schön, dass.../Schön, dass...	
Es freut mich, dass...	

Es ärgert mich, dass...	
Es gefällt mir, dass...	
Es scheint mir, dass...	
Es stimmt, dass...	
Es kann sein, dass...	

Példamondatok:

- Es tut mir sehr leid, **dass du** deinen Job **verloren hast**.
Sajnálom, hogy elveszítetted az állásodat.
- Es ist wichtig, **dass junge Leute** Sprachen **lernen**.
Fontos, hogy a fiatalok nyelveket tanuljanak.
- Ich bin mir sicher, **dass du** bald einen neuen Job **findest**.
Biztos vagyok benne, hogy hamarosan találsz egy új munkát.
- Es kann sein, **dass ich** heute Abend ein bisschen später nach Hause **komme**.
Lehet/Megeshet, hogy ma este később jövök haza.
- Es ärgert mich, **dass du** nie pünktlich **bist**.
Ez bosszant engem, hogy soha nem vagy pontos.
- Es stimmt, **dass meine Tochter** in den USA **studiert**.
Ez így van, hogy a lányom az USA-ban jár egyetemre.

Összefoglalás

- A „dass” jelentése: ..., hogy...
- A „dass”-os mondatban a ragozott ige a mondat végére kerül.
- Van néhány tipikus ige és kifejezés, amivel ezt a kötőszót használjuk.

Melléknévragozás – határozott névelő után

Általában a melléknévről

A melléknévvel a beszédet színessé, hangulatossá, kifejezővé tehetjük.

Amikor valamiről el szeretnénk mondani, hogy milyen, mellékneveket használunk.

Például: szép, gazdag, magas, sovány, kitűnő, ellenállhatatlan, lenyűgöző,

A magyar nyelvben a melléknevet tehetjük a főnév elé vagy mögé, az alakja nem változik. Pl.:

- A gazdag barátom Budán lakik.
- A budai barátom gazdag.
- A finom levest a feleségem főzte.
- A leves finom.

A német nyelvben ez egy kicsit másképpen működik.

Amennyiben a melléknév a **főnév mögött áll**, nem ragozzuk:

• Das Brot ist <u>lecker</u> .	A kenyér finom.
• Die Suppe ist <u>lecker</u> .	A leves finom.
• Das Auto ist <u>neu</u> .	Az autó új.
• Der Computer ist <u>teuer</u> .	A számítógép drága.

Amennyiben a melléknév a **főnév elé kerül**, egyeztetni kell a főnévvel (ragozás) nemben, számban és esetben!

- Das leckere Brot ist ausverkauft.
- Die leckere Suppe hat meine Frau gekocht.
- Den teuren Computer haben wir nicht gekauft.
- Wir sind mit dem neuen Auto nach Ungarn gefahren.

A melléknév végződése attól függ, hogy melyik névelő áll a főnév előtt.

A melléknévragozás megértésének és helyes alkalmazásának feltétele, a névelők ragozásának a tökéletes ismerete Nominativ-ban, Akkusativ-ban és Dativ-ban.

A melléknév végződése

	maskulin	feminin	neutral	Plural
Nominativ	der junge Mann	die alte Dame	das kleine Baby	die jungen Männer
Akkusativ	den jungen Mann	die alte Dame	das kleine Baby	die jungen Männer
Dativ	dem jungen Mann	der alten Dame	dem kleinen Baby	den jungen Männern
Genitiv	des jungen Mannes	der alten Dame	des kleinen Babys	der jungen Männer

A birtokos eset használatát a B1 szinten tanuljuk részletesen.

Ebben az esetben csak kétféle végződéssel dolgozunk: **-e**, **-en**

- **Nominativban, egyes számban: mindig „-e”**
- **Majd amennyiben a határozott névelő változtatja az alakját, a melléknév végződése: „-en”**
- **A többes számban mindig „-en”**

Példák:

- **Die** junge**e** Frau aus Frankreich
kauft eine Jeans. → A fiatal francia nő vesz egy farmert.
- **Die** attraktiv**e** Studentin ruft **die**
nett**e** Lehrerin an. → A helyes egyetemista lány
felhívja a kedves tanárnőt.
- Kennst du **die** schön**e** Frau mit
dem weiß**en** Rock und **der**
gelb**en** Bluse? → Ismered azt a szép nőt a fehér
szoknyában és sárga blúzban?
- Nein, aber die gehört zu **dem**
groß**en** Mann mit **dem**
schwarz**en** Anzug und **dem**
weiß**en** Hemd. → Nem, de a fekete öltönyös,
fehér inges magas férfihoz
tartozik.

Melléknévragozás – határozatlan névelő után

Hasonlóan az előző fejezethez, ha a melléknév a főnév elé kerül, akkor azt a főnévvel egyeztetjük, nemben, számban és esetben.

Példák:

- Ich habe heute **einen alten Freund** von mir getroffen. → Ma egy régi barátommal találkoztam.
- Hier wird **ein neues Haus** gebaut. → Itt egy új házat építenek.
- Wir essen heute Abend **in einem berühmten Restaurant**. → Ma este egy híres étteremben eszünk.
- Übernachtet ihr wirklich **in einem teuren Hotel**? → Tényleg egy drága hotelben éjszakáztok?

Melléknév a határozatlan névelő után.

	maskulin	feminin	neutral	Plural
Nominativ	ein junger Mann	eine alte Dame	ein kleines Baby	---
Akkusativ	einen jungen Mann	eine alte Dame	ein kleines Baby	---
Dativ	einem jungen Mann	einer alten Dame	einem kleinen Baby	---
Genitiv	eines jungen Mannes	einer alten Dame	eines kleinen Babys	---

A birtokos eset használatát a B1 szinten tanuljuk részletesen.

Tipp: Tanuld meg jól a Nominativ formákat! Azt is vizsgáld meg, miért van ez így. Az összes többi ebből kikövetkeztethető.

Ugyanígy járunk el a „**kein/keine** és **mein/meine**”, valamint az összes birtoklást jelölő névelő esetében.

Az egyetlen különbség, hogy ezeknek **van többes számuk**.

Melléknév a tagadást jelentő névelő után.

	maskulin	feminin	neutral	Plural
Nominativ	kein junger Mann	keine alte Dame	kein kleines Baby	keine jungen Männer
Akkusativ	keinen jungen Mann	keine alte Dame	kein kleines Baby	keine jungen Männer
Dativ	keinem jungen Mann	keiner alten Dame	keinem kleinen Baby	keinen jungen Männern
Genitiv	keines jungen Mannes	keiner alten Dame	keines kleinen Babys	keiner jungen Männer

Melléknév a birtoklást jelölő névelő után.

	maskulin	feminin	neutral	Plural
Nominativ	mein junger Mann	meine alte Dame	mein kleines Baby	meine jungen Männer
Akkusativ	meinen jungen Mann	meine alte Dame	mein kleines Baby	meine jungen Männer
Dativ	meinem jungen Mann	meiner alten Dame	meinem kleinen Baby	meinen jungen Männern
Genitiv	meines jungen Mannes	meiner alten Dame	meines kleinen Babys	meiner jungen Männer

Példák:

1. Das ist mein neu es Fahrrad.	→ Ez az új kerékpárom.
2. Jan hat eine neu e Geschäftsidee.	→ Jannak van egy új üzleti ötlete.
3. Paul ist ein sehr nett er Mensch.	→ Paul egy nagyon kedves ember.
4. Tut mir leid, wir haben keine rote e Jacke.	→ Sajnálom, nincs piros dzsekink.
5. Wir haben ein schön es Zimmer ausgesucht.	→ Egy szép szobát választottunk ki.
6. Ich habe dieses Foto mit einer alt en Kamera gemacht.	→ Ezt a képet egy régi fényképezőgéppel csináltam.
7. Jonas trägt ein kariert es Hemd.	→ Jonas egy kockás inget visel.
8. Tina hat einen lecker en Kuchen mitgebracht.	→ Tina egy finom süteményt hozott.
9. Ein neunjährig es Kind hat mit einem komisch en Spielzeug gespielt.	→ Egy kilenc éves gyerek egy furcsa játékkal játszott.
10. Ich habe gerade mit meiner klein en Schwester telefoniert.	→ Éppen a kishúgommal telefonáltam.

Melléknévragozás – nulla névelő után

Ha egy főnév névelő nélkül áll, akkor a melléknév viseli azokat a végződéseket, amit egyébként a névelő.

	maskulin	feminin	neutral	Plural
Nominativ	junger Mann	alte Dame	kleines Baby	junge Männer
Akkusativ	jungen Mann	alte Dame	kleines Baby	junge Männer
Dativ	jungem Mann	alter Dame	kleinem Baby	jungen Männern
Genitiv	!jungen Mannes	alter Dame	!kleinen Babys	junger Männer

A birtokos eset használatát a B1 szinten tanuljuk részletesen.

Példák:

- Junge Frauen sind oft sehr hübsch. → A fiatal nők gyakran nagyon csinosak.
- Dort stehen rote Autos. → Piros autók állnak ott.
- Ich trinke gern kaltes Bier. → Szívesen iszom hideg sört.
- Windräder brauchen kräftigen Wind. → A szélkerekeknek erős szél kell.
- Auf den Bergen liegt hoher Schnee. → A hegyekben nagy hó van.
- Ich esse gern Wurst mit scharfem Senf. → Szívesen eszek virslit erős mustárral.
- Wir haben zu Hause immer frisches Obst und Gemüse. → Mindig van nálunk otthon friss gyümölcs és zöldség.

A melléknévragozás összefoglalása

- A melléknév végződését meghatározza, hogy melyik névelő áll előtte. Ennek alapján három csoportot különböztetünk meg.
- A melléknév végződése minden esetben követi a névelő változásait.

Melléknév fokozás

Amikor kettő vagy több tárgy vagy személy tulajdonságát, milyenségét szeretnénk összehasonlítani, akkor a melléknevet fokozzuk.

Példák magyarul:

- Egy ház **drágább**, mint egy lakás.
- Spanyolország **messzebb** van, mint Ausztria.
- Józsika **a leggyorsabb** az osztályban.
- Ez a torta sikerült eddig **a legjobban**.
- Kati **ugyanolyan jó** fodrász, mint Piroska.

A melléknévnek 3 foka van:

1. **Alapfok** – minden/ki egyforma (szép, kicsi, nagy)
2. **Középfok**: az egyik szebb, jobb, kisebb, mint a másik
3. **Felsőfok**: egy valami vagy valaki az összes közül a legszebb, legjobb, legkisebb.

1. Alapfok

Az alapfok a **melléknév szótári alakja** változtatás nélkül.

• szép	schön
• nagy	groß
• fiatal	jung
• jó	gut
• könnyű	leicht
• rossz	schlecht

Amikor két egyforma dolgot/személyt hasonlítunk össze, a melléknév alapfokát használjuk.

Példák:

- Max ugyanolyan **pimasz**, mint Moritz.
- A fiam ugyanolyan **nagy**, mint az apukája.
- A te telefonod ugyanolyan **drága** volt, mint az enyém.
- Én nem annyi **idős** vagyok, mint te.
- Az Anna haja olyan **hosszú**, mint a Lotte haja.
- A gyerekek is olyan **későn** feküdtek le, mint a felnőttek.
- Max ist (genau)so **frech** wie Moritz.
- Mein Sohn ist (genau)so **groß** wie sein Vater.
- Dein Handy war (genau)so **teuer** wie meins.
- Ich bin nicht so **alt** wie du.
- Annas Haare sind (genau)so **lang** wie Lottes Haare.
- Die Kinder sind (genau)so **spät** ins Bett gegangen wie die Erwachsenen.

Az összehasonlítás alapfokban tehát:

a, (ugyan)olyan ..., mint....

(genau)so..... wie

b, nem olyan..., mint

nicht so... wie

A német mondatban akkor teszünk a „wie” elé vesszőt, ha az tagmondatokat választ el :

Példák:

- Der Audi ist so teuer wie der Mercedes. (nincs vessző)
Az Audi olyan drága, mint a Mercedes.
- Das Haus ist genauso teuer, wie wir das gedacht haben. (vessző)
A ház pontosan olyan drága, mint mi gondoltuk.

2. Középfok

A középfokot két dolog vagy személy összehasonlításánál használjuk. Képzése az alapfokból történik:

• kicsi - kisebb	• klein - klein er
• gyors - gyorsabb	• schnell - schnell er
• világos - világosabb	• hell - hell er
• olcsó - olcsóbb	• billig - billig er
• szép - szebb	• schön - schön er
• kedves - kedvesebb	• nett - nett er
• vicces - viccesebb	• lustig - lustig er
• sovány - soványabb	• dünn - dün n er
• hangos - hangosabb	• laut - laut er
• lassú - lassabb	• langsam - langsam er

A következő, többnyire egyszótagú mellénevek középfokát „Umlaut”-tal képezzük:

• alt	→ älter	öreg
• arm	→ ärmer	szegény
• hart	→ härter	kemény
• kalt	→ kälter	hideg
• krank	→ kränker	beteg
• lang	→ länger	hosszú
• nah	→ näher	közeli
• scharf	→ schärfer	erős, csípős

• schwach	→ schwächer	gyenge
• stark	→ stärker	erős
• warm	→ wärmer	meleg
• groß	→ größer	nagy
• hoch	→ höher	magas
• dumm	→ dümmer	buta
• jung	→ jünger	fiatal
• klug	→ klüger	okos
• kurz	→ kürzer	rövid
• blass	→ blasser / blässer	sápadt
• glatt	→ glatter / glätter	sima
• nass	→ nasser / nässer	nedves
• gesund	→ gesunder / <u>gesünder</u>	egészséges

Néhány hangtani szabályra érdemes még figyelni:

1. az „-el” végű mellékneveknél a középfokban kiesik az „e” hang.

• dunkel	→	dunkler	(sötétebb)
• sensibel	→	sensibler	(érzékenyebb)
• edel	→	edler	(előkelőbb)
• flexibel	→	flexibler	(rugalmasabb)

2. az „-er” végű mellékneveknél a középfokban kieshet az „e” hang.

• teuer	→	teurer	(drágább)
• sauer	→	saurer	(keserűbb)
DE!			
• sauber	→	sauberer	(tisztább)

3. Teljesen rendhagyó közép fok

- **gut** → **besser** (jobb)
- **viel** → **mehr** (több)
- **gern** → **lieber** (szívesebben)

Összehasonlítás közép fokban:

- ..., mint ... → ... **als...**
- Jasmin **magasabb**, mint Lisa. → Jasmin ist **größer als** Lisa.
- Egy e-bike **drágább**, mint egy versenybicikli. → Ein E-Bike ist **teurer als** ein Rennrad.
- Ez a kutya **szebb**, mint a másik. → Dieser Hund ist **schöner als** der andere.
- A kék farmer **rövidebb**, mint a fehér. → Die blaue Jeans ist **kürzer als** die weiße.
- A konyha **tisztább**, mint a fürdőszoba. → Die Küche ist **sauberer als** das Bad.

3. Felső fok

Képzése: **am.....sten**

• klein	→ kleiner	→ am kleinsten
• schnell	→ schneller	→ am schnellsten
• hell	→ heller	→ am hellsten
• billig	→ billiger	→ am billigsten
• schön -	→ schöner	→ am schönsten
• nett	→ netter	→ am nettesten
• lustig	→ lustiger	→ am lustigsten
• dünn	→ dünner	→ am dünnsten
• laut	→ lauter	→ am lautesten

• langsam	→ langsam er	→ am langsamsten
• alt	→ äl ter	→ am ältesten
• arm	→ är mer	→ am ärmsten
• hart	→ här ter	→ am härtesten
• kalt	→ käl ter	→ am kältesten
• krank	→ kränk er	→ am kränksten
• lang	→ läng er	→ am längsten
• nah	→ näh er	→ am nächsten
• scharf	→ schärf er	→ am schärfsten
• schwach	→ schwächer er	→ am schwächsten
• stark	→ stärke r	→ am stärksten
• warm	→ wär mer	→ am wärmsten
• groß	→ größ er	→ am größten
• hoch	→ höh er	→ am höchsten
• dumm	→ dümm er	→ am dümmsten
• jung	→ jünger er	→ am jüngsten
• klug	→ klüg er	→ am klügsten
• kurz	→ kürz er	→ am kürzesten
• blass	→ blasse r /blässe r	→ am blassesten/ blässesten
• glatt	→ glatt er /glätt er	→ am glattesten/glättesten
• nass	→ nasse r /nässe r	→ am nassesten/nässesten
• gesund	→ gesund er / <u>gesünder</u> er	→ am gesündesten

Példamondatok:

- Dieses Flugzeug ist **am schnellsten**.
- In diesem Monat sind die Nächte **am kürzesten**.
- Mein Papa ist in der Familie **am ältesten**.
- Thomas ist in der Klasse **am größten**.
- Die Suppe, die meine Oma kocht, schmeckt **am besten**.
- Ez a repülő a leggyorsabb.
- Ebben a hónapban a legrövidebbek a napok.
- Apukám a családban a legidősebb.
- Thomas az osztályban a legnagyobb.
- A leves, amit a nagymamám főz, a legfinomabb.

Ha a felsőfokban álló melléknév egy névelő és főnév közé kerül, melléknévként ragozzuk. Elmarad az „am” előtag, és a végződés a melléknévragozás szabályai szerint alakul.

Példák:

• das schnellste Flugzeug	–	semlegesnem/Nominativ
• die kürzesten Nächte	-	többes szám/Nominativ vagy Akkusativ
• der älteste Vater	-	hímnem/Nominativ
• der größte Schüler	-	hímnem/Nominativ
• die schärfste Suppe	-	nőnem/Nominativ

Néhány rendhagyó fokozás

• gut	→	besser	→	am besten
• viel	→	mehr	→	am meisten
• gern	→	lieber	→	am liebsten

Összefoglalás

- A mellékneveket fokozhatjuk: alap – közé-, felsőfokban.
- A középfokban a melléknév egy „-er” végződést kap.
- A melléknév felsőfokát az „am ...sten” előtaggal, illetve végződéssel képezzük.
- Az alapfokú összehasonlításnál a „**(genau)so...wie**” szerkezetet használjuk.
- A középfokú összehasonlításnál: **melléknév középfoka +als...**szerkezetet alkalmazzuk.

Feltételes mondatok – „wenn” kötőszó

Használata

- **Ha** elmosogatsz, csinálok neked palacsintát.:)
- **Ha** ötig végzek az irodában, **akkor** még bevásárolok.
- **Ha** kisüt végre a Nap, (**akkor**) elmegyünk a strandra.
- **Ha** nincs időd, nem tudunk találkozni.
- **Ha** nem tudsz jönni, kérlek értesíts.

Minden mondatban egy feltételhez kötjük a cselekvés létrejöttét. Ezeket a mondatokat nevezzük a német nyelvben **feltételes mondatoknak**.

- **Wenn** du abspülst, (dann) **make** ich dir Pfannkuchen.
- **Wenn** ich bis fünf Uhr im Büro fertig bin, (dann) **kaufe** ich noch ein.
- **Wenn** die Sonne endlich scheint, (dann) **gehen** wir an den Strand.
- **Wenn** du keine Zeit hast, **können** wir uns nicht treffen.
- **Wenn** du nicht kommen kannst, **sag** mir bitte Bescheid.

Szórend

A „wenn” -nel kezdődő mondat mindig egy mellékmondat, így az ige a mondat végére kerül.

Ha a mellékmondat áll elől, akkor a főmondatot az igével folytatjuk:

1. pozíció	ige	többi mondatrész
Wenn du <u>abspülst</u> ,	make	ich dir Pfannkuchen.

A tagmondatok sorrendje felcserélhető:

- Ich **make** dir Pfannkuchen, **wenn** du abspülst.
- Ich **kaufe** noch **ein**, **wenn** ich bis fünf Uhr im Büro fertig **bin**.
- Wir **gehen** an den Strand, **wenn** die Sonne endlich **scheint**.

Múlt idő

Ha múlt időben beszélünk egy feltétel teljesüléséről, akkor ezt csak feltételes módban tehetjük.

Példák:

- **Ha** hamarabb jöttél volna, segítettem volna.
- Meglátogattalak volna, **ha** tudtam volna, hogy beteg vagy.
- Elrepültem volna New Yorkba, **ha** lett volna pénzem.

Németül:

- **Wenn** du früher gekommen wärest, hätte ich dir geholfen.
- Ich hätte dich besucht, **wenn** ich gewusst hätte, dass du krank bist.
- Ich wäre nach New York geflogen, **wenn** ich Geld gehabt hätte.

Falls

A „**wenn**“ mellett a „**falls**“ kötőszót is használhatjuk ezekben a feltételes mondatokban. A jelentése ugyanaz: ha, feltéve

- Ich komme, **falls** ich Zeit habe. - Jövök, ha lesz időm.

A valószínűsége, hogy lesz időm, kicsi.

Kérdés

A feltételes mondatra a „**Wann?/Mikor?**” vagy az „**Unter welcher Bedingung?/ Milyen feltételek mellett**” kérdéssel kérdezhetünk.

- **Wann** machst du mir Pfannkuchen?
- **Wann** kaufst du ein?
- **Wann** gehen wir an den Strand?
- **Unter welcher Bedingung** bewirbst du dich um die Stelle?

Összefoglalás

- A feltételes mellékmondatot a „wenn/falls” kötőszókkal vezethetjük be.
- Ezek után mindig mellékmondati szórendet használunk, vagyis az ige a mondat végére kerül.
- A főmondat és a mellékmondat sorrendje felcserélhető.
- A „falls” esetében a megvalósulás esélye kisebb.

- Múlt időben a feltételes mondatban feltételes módot használunk.
- Kérdés: Wann? Unter welcher Bedingung?

Elöljárók

Az eddig megismert elöljárók mellett természetesen van még néhány, amivel egy cselekvés helyére, idejére vagy módjára utalunk. Ebben a fejezetben kiegészítjük ezt a listát néhány további elöljáróval. Három csoportra osztjuk őket:

1. Helyhatározó elöljárók

an...vorbei, bis zu, durch, über, um...herum, gegenüber

2. Időhatározó elöljárók

von..an, über

3. Módhatározó elöljárók.

ohne

Az elöljárók után mindig valamilyen esetet használunk, ezért az Akkusativ és Dativ használatának biztos ismerete elengedhetetlen.

Helyhatározó elöljárók

an..vorbei + **Dativ** – valami mellett el

Példák:

• Sie müssen an einem kleinen See vorbei gehen.	→ Egy kis tó mellett kell elhaladnia.
• Fahren Sie weiter geradeaus am Kindergarten vorbei .	→ Menjen egyenesen az óvoda mellett tovább.
• Lauf an den Mülltonnen vorbei und dann stehst du vor meiner Tür.	→ Gyere a kukák mellett el, és már ott is vagy az ajtó előtt.
• Wir fahren gerade an der Kirche vorbei .	→ Éppen a templom mellett haladunk el.
• Bist du schon am Bahnhof vorbei gelaufen?	→ Elhagytad már az állomást?

A mondatok szó szerinti fordítása természetesen nem minden esetben lehetséges.

bis zu + Dativ – valameddig (térben)

- Fahren Sie zuerst **bis zum Marktplatz**, und dort rechts.
→ Menjen először a piactérig, és ott jobbra.
- Wir müssen jetzt **bis zur Kreuzung** fahren.
→ A kereszteződésig kell mennünk.
- Dieser Parkplatz ist heute leider geschlossen. Fahren Sie weiter **bis zur Wilhelmstraße** und dann links.
→ Ez a parkoló ma sajnos zárva van. Menjenek tovább a W. utcáig és ott balra.
- Du musst **bis zur Ampel** gehen.
→ A következő lámpáig kell menned.
- Wie weit willst du noch laufen?
– **Bis zum Kino**.
→ Meddig akarsz még menni?-A moziig.

durch + Akkusativ – keresztül valamin

- Ich fahre nicht gern **durch den Tunnel**.
→ Nem szívesen vezetek át az alagúton.
- Wollen wir nicht **durch die Stadt** fahren?
→ Nem akarunk a városon keresztül menni?
- Zu meiner Wohnung musst du **durch den Hof** laufen.
→ Hozzám az udvaron keresztül kell jönnöd.
- Der Weg zur Schule führt **durch einen Park**.
→ Az út az iskolába egy parkon keresztül vezet.
- Im Sommer sind wir mit dem Fahrrad **durch die Alpen** gefahren.
→ Nyáron átkeltünk kerékpárral az Alpokon.

über + **Akkusativ** – át a másik oldalra

• Wohin fährst du denn? Du musst über die Brücke fahren.	→ Hová mégy? A hídon kell átmenni.
• Ich durfte schon mit 8 alleine über die Straße laufen.	→ Már 8 évesen átmehettem egyedül az úton.
• Auf dem Weg zur Schule müssen die Kinder über zwei gefährliche Straßen laufen.	→ Az iskolába vezető úton a gyerekeknek két veszélyes úton is át kell menni.
• Leider können Sie nicht über die Brücke fahren.	→ Sajnos a hídon nem tud átmenni.

um..(herum) + **Akkusativ** – valami körül, valamit megkerülve

• Ihr geht um die Oper herum , und nach ein paar Metern seid ihr an der S-Bahn-Station.	→ Megkerülitek az operát, és néhány méter múlva már a metróállomáson vagytok.
• Ich muss raus. Ich laufe um die Häuser herum .	→ Ki kell mennem (a friss levegőre). Megyek a házak körül egy kört.
• Entschuldigung, wo finde ich die Bäckerei? – Sie müssen um die Bank herum gehen. Hinter dem Gebäude finden Sie die Bäckerei.	→ Elnézést, hol találom a pékséget? – Meg kell kerülnie a bankot, és az épület mögött találja a pékséget.
• Fahr um den Kreisverkehr herum und nimm dann die dritte Ausfahrt.	→ Menj a körforgalomban (körbe) és vedd a harmadik kivezető utat.
• Die Kinder rennen die ganze Zeit um die Bäume herum .	→ A gyerekek egész idő alatt a fák körül rohangálnak.

gegenüber + **Dativ** – valamivel szemben

- Die Post steht **gegenüber der Schule**. → A posta az iskolával szemben van.
- **Gegenüber unserem Haus** wird ein Schwimmbad gebaut. → A házunkkal szemben építenek egy uszodát.
- **Gegenüber dem Kino** kann man sehr leckeres Eis essen. → A mozival szemben nagyon finom fagyit lehet kapni.
- **Dem Kino gegenüber** kann man sehr leckeres Eis kaufen. → A mozival szemben nagyon finom fagyit lehet kapni.

A „gegenüber” állhat a főnév mögött is a mondatban.

Ha a „gegenüber” elöljárót személyekre vonatkoztatva használjuk helyhatározói jelentésben, akkor két lehetőségünk van:

1. A „gegenüber” a személynév vagy névmás mögé kerül
2. A „gegenüber” elöljárót kiegészítjük a „von” elöljáróval.

- **Uns gegenüber** wohnt der Bürgermeister. → Velünk szemben lakik a polgármester.
- Der Bürgermeister wohnt **gegenüber von uns**. → Velünk szemben lakik a polgármester.
- Er stand **mir** plötzlich **gegenüber**. Ich war sprachlos! → Hirtelen ott állt velem szemben. Elakadt a szavam!
- Er stand plötzlich **gegenüber von mir**. Ich war sprachlos! → Hirtelen ott állt velem szemben. Elakadt a szavam!

Ellenkező esetben nem helyhatározói jelentést hordoz. Pl.:

- **Gegenüber uns** war der Mann sehr unfreundlich. → Velünk szemben (hozzánk) nagyon barátságos volt a férfi.
- **Gegenüber alten Menschen** sollte man höflich sein. → Az idős emberekhez udvariasnak kellene lenni.

- **Gegenüber den Eltern** ist er sehr schüchtern. → A szüleivel szemben nagyon visszafogott.

Időhatározó elöljárók

von...an + Dativ - valamikortól kezdődően, nem hamarabb, mint...

ab + Dativ – valamikortól kezdődően

A két elöljáró jelentése között nincs lényeges különbség.

- **Von Oktober an** haben wir wieder freie Plätze. → Októbertől vannak ismét szabad helyek nálunk.
- **Ab Montag** bin ich im Urlaub. → Hétfőtől szabadságon vagyok.
- **Von nächster Woche an** machen die Fitnessstudios wieder auf. → A jövő hétfőtől nyitnak ki ismét a fitnesztúdiók.
- **Von Januar an** sind die neuen Kurse verfügbar. → Januártól elérhetők az új tanfolyamok.
- Erst **ab Juni** kann man den Flug buchen. → Csak júniustól lehet a repülőutat lefoglalni.

über + Akkusativ – több, mint...

- Wir haben **über eine Stunde** Aufenthalt in Berlin. → Több, mint egy órát tartózkodunk Berlinben.
- Anna musste **über zwanzig Minuten** auf den Bus warten. → Annának több, mint húsz percet kellett várnia a buszra.
- Meine Tochter hat **über fünf Monate** in den USA verbracht. → A lányom több, mint öt hónapot töltött az USA-ban.
- **Über zwei Stunden** war ich mit der Zubereitung des Abendessens beschäftigt. → Több, mint két órát voltam a vacsora elkészítésével elfoglalva.
- Es hat **über eine Stunde** gedauert, bis ich mit der E-Mail fertig war. → Több, mint egy óráig tartott, mire kész lettem az e-mail-lel.

Módhatározó előjáró

ohne + **Akkusativ** – valaki vagy valami nélkül

- Dieses Mal fahre ich **ohne meinen Mann** in den Urlaub. → Ez alkalommal a férjem nélkül utazok nyaralni.
- Du musst jetzt **ohne** mich zurechtkommen. → Most nélkülem kell boldogulnod.
- **Ohne meine Kinder** ist das Leben langweilig. → A gyerekeim nélkül unalmas az élet.
- Würde er **ohne uns** weggehen? → Elmenne nélkülünk?
- Mittlerweile kann ich **ohne große Mühe** deutsche Filme verstehen. → Időközben különösebb nehézség nélkül megértem a német filmeket.

Az „als/wenn” kötőszók

Amikor magyarul két cselekvést időben egymás mellé állítunk, és az „**amikor/ha**” kötőszókkal kötjük össze, mint pl.:

- 16 éves voltam, **amikor** megkaptam a jogosítványomat.
- A gyerekek már ágyban voltak, **amikor** tegnap hazaértem.
- Mindig, **amikor** Berlinbe megyek, a Kempinski hotelben lakom.
- Linda mindig keservesen sírt, **amikor** szerelmi bánata volt.

Akkor a német mondatokban a „**wenn/als**” kötőszókat alkalmazzuk:

- Ich war 16, **als** ich meinen Führerschein bekommen habe.
- Die Kinder waren schon im Bett, **als** ich nach Hause gekommen bin.
- Immer, **wenn** ich nach Berlin fahre, wohne ich im Hotel Kempinski.
- Linda hat immer bitterlich geweint, **wenn** sie Liebeskummer hatte.

Jelentésük:

- ✓ **als** – amikor
- ✓ **wenn** – amikor vagy ha

Használatuk

Két cselekvés egyidőben történő leírására használjuk ezt a két kötőszót.

A használatukat leginkább egy táblázatban összefoglalva lehet a legjobban szemléltetni.

kötőszó	jelentése	a cselekvés gyakorisága	a cselekvés ideje
als	amikor	egyszeri cselekvés	múlt idő
wenn	amikor/ ha	többszöri cselekvés	múlt idő
	amikor / ha	többszöri / egyszeri cselekvés	jelen idő
	amikor / ha	többszöri / egyszeri cselekvés	jövő idő

Példák:

• Ich komme nach Hause, wenn die Dämmerung <u>beginnt</u> .	→ Akkor jövök haza, amikor/ha sötétetni kezd.
• Das Kind ist immer glücklich, wenn die Oma zu Besuch <u>kommt</u> .	→ A gyerek mindig örül, amikor/ha a nagymama látogatóba jön.
• Ich war immer sehr froh, wenn wir im Urlaub <u>waren</u> .	→ Én mindig nagyon örültem, amikor/ha nyaralni voltunk.
• Ich werde dich besuchen, wenn ich morgen Zeit <u>habe</u> .	→ Meglátogatlak, ha holnap lesz időm.
• Als er <u>schlief</u> , klingelte das Telefon.	→ Amikor aludt, csöngött a telefon.
• Als wir zusammen im Urlaub <u>waren</u> , hatten wir viel Spaß.	→ Amikor együtt voltunk nyaralni, sokat szórakoztunk.
• Als er <u>ankam</u> , habe ich schon geschlafen.	→ Amikor megjött , én már aludtam.
• Als ich 12 Jahre alt <u>war</u> , habe ich begonnen Fußball zu spielen.	→ Amikor 12 éves voltam kezdtem el focizni.
• Es hat fast jeden Tag geregnet, als wir im Urlaub <u>waren</u> .	→ Majdnem minden nap esett az eső, amikor nyaralni voltunk.
• Jedes mal, wenn ich ihn gefragt <u>habe</u> , hat er mir ausführlich geantwortet.	→ Minden alkalommal, amikor/ha kérdeztem, kimerítően válaszolt.

A legegyszerűbb a két kötőszó használatát megkülönböztetni:

- Ha magyarul mindkét fordítás helytálló: **amikor vagy ha** → **wenn**
- Ha magyarul csak az „**amikor**” a helytálló → **als**

Szórend

Mindkét kötőszó után mellékmondati szórendet használunk, tehát az ige a mondat végére kerül.

Rövid válasz

Amikor az „als/wenn” kötőszókat kérdésre adott válaszban használjuk, a főmondatot nyugodtan elhagyhatjuk.

Példa:

- **Wann** hast du lesen gelernt? - **Als** ich 6 war.
- **Wann** willst du Kaffee trinken? - **Wenn** ich die E-Mail geschrieben habe.

„Als” egyéb szerepben

Az als szó nem csak kötőszó szerepben létezik. Már szerepelt az összehasonlításnál, illetve a foglalkozás megjelöléseknél is.

- Ich arbeite **als** Lehrerin Tanárként dolgozom.
- Tina ist jünger **als** Beate. Tina fiatalabb, mint Beate.

Összefoglalás

- Az „als/wenn” mindig egy mellékmondatot vezet be.
- Jelentésük: als: amikor, wenn: mindig amikor, amikor/ha
- Az „als” kötőszót csak múlt időben használjuk.
- Az általuk bevezetett mondatban az ige mindig a mondat végére kerül.
- Ha a szituáció egyértelmű, pl. egy kérdésre adott válaszban, akkor a főmondatot el is hagyhatjuk.

Az egyszerű múlt idő – Präteritum

A német nyelv a múlt időben történt cselekvés, történés kifejezésére kétféle múlt időt is ismer.

1. Wir **haben** gestern 12 Stunden **gearbeitet**.
2. Wir **arbeiteten** gestern 12 Stunden.

Az első, a már A1 szinten megismert összetett múlt idő, németül a „Perfekt”, a másik az egyszerű múlt idő, németül „Präteritum”. Érdekes ezt a két elnevezést megjegyezni, hiszen nagyon sok könyvben, az interneten ez olvasható.

Használata

A két múlt idő között jelentésbeli különbség **nincs**.

Az egyetlen különbség a használatukban van. Eszerint:

1. **Összetett múlt idő/Perfekt**: beszédben, közvetlen stílusban írt üzenetben, e-mailben, levélben
2. **Egyszerű múlt idő/Präteritum**: írott szöveg, újságok, folyóiratok, irodalmi művek, valamint hírek a tv-ben, rádióban

Van néhány ige, amelyeknek a beszédben is az egyszerű múlt idejű alakja az elterjedt.

- **sein**
- **haben**
- **módbeli segédigék** (wollen, sollen, müssen, dürfen, können)

Ezeknek az igéknek a múlt idejű alakjai a „Lépésről-lépésre” sorozat A1 szintű anyagában megtalálhatók. Ismétlésként egy összefoglaló táblázat erről:

	sein	haben	können	müssen	wollen	sollen	dürfen
ich	war	hatte	konnte	musste	wollte	sollte	durfte
du	war st	hatte st	konnte st	musste st	wollte st	sollte st	durfte st
er/sie	war	hatte	konnte	musste	wollte	sollte	durfte
wir	war ^{en}	hatt ^{en}	konnt ^{en}	mussten	wollt ^{en}	sollten	durft ^{en}
ihr	wart ^t	hattet ^t	konntet ^t	musstet	wolltet ^t	solltet	durftet ^t
Sie/sie	war ^{en}	hatt ^{en}	konnt ^{en}	mussten	wollt ^{en}	sollten	durft ^{en}

Figyelem!

A segédigék 3. személyben (er/sie/es) nem kapnak „t” személyragot!

Képzése

Az egyszerű múlt időt a szótőből képezzük.

1. Levágjuk az „en” végződést, megmarad a **szótő**:

lernen → **lern**

2. Hozzáadjuk a szótőhöz a tanult személyragokat egy „t” -vel kiegészítve:

- ich lern + **te** → **ich lernte**
- du lern + **test** → **du lerntest**
- er/sie/es/man lern + **te** → **er/sie/es lernte !**
- wir lern + **ten** → **wir lernten**
- ihr lern + **tet** → **ihr lerntet**
- Sie/sie + **ten** → **sie/Sie lernten**

Így képezzük minden szabályos ragozású ige múlt idejű alakját!

Példamondatok:

• Ich war gestern krank.	→ Tegnap beteg voltam.
• Lotte hatte die ganze Woche Fieber.	→ Lotte egész héten lázas volt.
• Als Kind vollte ich Lehrerin werden.	→ Gyerekként tanár akartam lenni.
• Wir wanderten damals sehr viel.	→ Hajdanán sokat túráztunk.
• Auf wen wartetest du?	→ Kire vártál?
• Er kaufte mir ein Klavier.	→ Vett nekem egy zongorát.

Figyelem!

Az ige 3. személyben (er/sie/es) nem kap „t” személyragot!

Ha a szótő „t” „d” -re végződik, a „t” elé bekerül egy „e” kötőhang, különben nem lehet az igtét kiejteni: ich wartete, arbeitete,

Erős igék

Az erős igék esetében a szótő nem képezhető szabályosan, azt minden igténél meg kell tanulni. Ez a forma a szótárakban mindig jelölve van:

Példák:

essen |isst/ißt, **aß**, hat gegessen|

gehen |geht, **ging**, ist gegangen|

geben |gibt, **gab**, hat gegeben|

Erre a szótőre kerülnek az igei személyragok:

	Szótő	Személyrag	teljes alak
ich	ging-	- !	ich ging !
du	ging-	-st	du gingst
er/sie/es	ging-	- !	er ging !
wir	ging-	-en	wir gingen
ihr	ging-	-t	ihr gingt
Sie/ie	ging-	-en	sie gingen

Figyelem!

Az erős igeék nem kapnak egyes szám első (ich) és harmadik személyben (er/sie/es) személyragot

>> Lista – Erős igeék múlt időben (Präteritum) – hátul a függelékben

Példamondatok: (Horst Lichter: Keine Zeit für Arschlöcher! könyvből)

- Ich **fuhr** zum Hotel, konnte aber nicht schlafen. → Elmentem a hotelba (autóval), de nem tudtam aludni.
- Als ich nächsten Tag **zurückkam, ging** es meiner Mutter schon besser. → Amikor a következő nap visszamentem, már jobban volt anyukám.
- Eines Tages **brachte** Alfons einen Koch mit. → Egy napon Alfons egy szakácsot hozott magával.
- Auf dem Teller **lag** ein sensationeller Schweinebraten. → A tányéron egy szenzációs sertéssült volt(feküdt).
- So **lief** das bei uns: gleiche Regeln für alle. → Így ment ez nálunk: mindenkire egyforma szabályok vonatkoztak.

Összefoglalás

- Az egyszerű múlt idő elsősorban írott szövegben (könyvek, újságok, folyóiratok), valamint hírekben tv-ben, rádióban szerepel.
- Képzése szabályos igéknél a szótőből történik a megfelelő személyraggal.
- Az erős igéknél a szótő képzésére nincs szabály, azt minden igénél meg kell tanulni.
- A segédigék és egyes számban 3. személyben nem kapnak „t” személyragot.
- Az erős igéknél is megegyezik az egyes szám 1/3 személyű alak.

A „damit” kötőszó

Használata

Ha azt szeretnénk elmondani, hogy egy cselekvést miért csinálunk, mi a célunk vele, akkor azt magyarul az „**(azért), hogy/abból a célból, hogy**” kötőszókkal tesszük.

Példák

- Ma korán lefekszem, **(azért) hogy** holnap fitt legyek.
- Mindig két ébresztőórát állítok be, **hogy** reggelente nehogy elaludjak.
- Elutazunk szabadságra, **azért, hogy** kipihenjük magunkat.
- Anna elviszi a biciklijét a barátjához, **azért, hogy** megjavítsa.
- Ma tovább dolgozom, **(azért) hogy** a főnököm elégedett legyen.

Nézzük meg ugyanezeket a mondatokat németül:

- Ich gehe heute früh ins Bett, **damit** ich morgen fit bin.
- Ich stelle mir immer zwei Wecker, **damit** ich morgens nicht verschlafe.
- Wir fahren in den Urlaub, **damit** wir uns erholen.
- Anna bringt ihr Fahrrad zu ihrem Freund, **damit** er es repariert.
- Ich arbeite heute länger, **damit** mein Chef zufrieden ist.

A német mondatokban ennek a tartalomnak a kifejezésére a „**damit**” kötőszót használjuk.

Jelentése

- **damit** = **azért, hogy..., abból a célból, hogy**

Szórend

A “damit” kötőszóval mindig egy mellékmondatot vezetünk be. Ennek megfelelően ebben a tagmondatban mindig mellékmondati szórendet használunk, vagyis az ige a mondat végére kerül-

- Ich stelle mir immer zwei Wecker, **damit** ich morgens nicht verschlafe.

- Wir fahren in den Urlaub, **damit** wir uns erholen.
- Anna bringt ihr Fahrrad zu ihrem Freund, **damit** er es repariert.

Az összetett mondatunk tehát két tagmondatból áll. A “**damit**”-tal kezdődő mondatunk állhat elől (1), vagy állhat a második helyen is (2).

Amennyiben a főmondat kerül hátra (1), figyelni kell az ige pozíciójára.

Példa:

1. **Damit** ich morgen fit bin, **gehe** ich heute früh ins Bett.
2. Ich gehe heute früh ins Bett, **damit** ich morgen fit bin.

A damit és a segédigék

Ezeknél az összetett mondatoknál mindig két gondolatot kapcsolunk össze:

1. **Főmondat:** mit csinálunk
2. **Mellékmondat,** milyen célból csinálunk valamit

Példák:

- 1- Mindent felírok. 2.-Nem akarok semmit elfelejteni.
→ Mindent felírok, azért, hogy semmit ne felejtsek el.
- 1- Ich schreibe alles auf. 2.-Ich will nichts vergessen.
→ Ich schreibe alles auf, **damit** ich nichts vergesse.
- 1- Stefan ruft den Kellner. 2.-Er soll ihm die Speisekarte bringen.
→ Stefan ruft den Kellner, **damit** er ihm die Speisekarte bringt.
Stefan azért hívja a pincért, hogy hozza neki az étlapot.
- **1-** Ich gehe heute früh ins Bett.**2.-**Ich möchte morgen fit sein.
→ Ich gehe heute früh ins Bett, **damit** ich morgen fit bin .
Ma korán lefekszem, hogy holnap fit legyek.

Láthatjuk, hogy mind a magyar, mind a német mondatban a két tagmondat összekapcsolása után elhagyjuk a segédigét. Ezek jelentését átveszi a mellékmondat.

A „sollen, wollen, mögen” segédigéket nem használhatjuk a damit kötőszóval!

DE!

- → Ich gehe heute früh ins Bett, **damit** ich morgen aufstehen kann.

A „können” segédige továbbra is a mondatban marad.

További példák

• Ich fahre mit dem Fahrrad, damit ich meinem Körper etwas Gutes <u>tue</u> .	→ Kerékpárral megyek, hogy valami jót tegyek a testemmel.
• Sie gibt ihrem Mann einen Einkaufszettel, damit er einkaufen <u>geht</u> .	→ Ad a férjének egy bevásárlólistát, hogy elmenjen bevásárolni.
• Anna will studieren, damit sie später einen guten Job bekommt.	→ Anna egyetemre akar menni, hogy később egy jó állást kapjon.
• Katrin geht rechtzeitig los, damit sie nicht zu spät <u>kommt</u> .	→ Katrin időben elindul, hogy ne készen el.
• Die Kinder rennen zum Bus, damit sie ihn nicht <u>verpassen</u> .	→ A gyerekek szaladnak a buszhoz, azért, hogy ne késsek le.
• Die Chefin legt ihrem Angestellten einen Vertrag vor, damit er ihn <u>unterschreibt</u> .	→ A főnöknő a beosztottja elé tesz egy szerződést, azért, hogy írja alá.
• Eva geht nach Deutschland, damit sie Deutsch <u>lernt</u> .	→ Eva Németországba megy, hogy németül tanuljon.

• Karl arbeitet auch am Wochenende, damit er genug Geld <u>hat</u> .	→ Karl a hétvégén is dolgozik, hogy elég pénze legyen.
• Damit die Nachbarin die Musik nicht <u>hört</u> , schließt Max das Fenster.	→ Hogy a szomszédasszony ne hallja a zenét, Max bezárja az ablakot.
• Toni gibt seiner Tochter den Autoschlüssel, damit sie die Tante vom Bahnhof <u>abholt</u> .	→ Toni odaadja a lányának a kocsikulcsot, hogy hozza el a nagynénit az állomásról.

Kérdés

- **Wozu? Wofür?** – Minek? Mi célból?
- **Zu welchem Zweck?** – Milyen célból
- **Mit welcher Absicht?** – Milyen szándékkal?
-
• Ich fahre mit dem Fahrrad, damit ich meinem Körper etwas Gutes <u>tue</u> .	→ Wozu fährst du mit dem Fahrrad?
• Sie gibt ihrem Mann einen Einkaufszettel, damit er einkaufen <u>geht</u> .	→ Wofür gibt sie ihrem Mann einen Einkaufszettel?
• Anna möchte studieren, damit sie später einen guten Job bekommt.	→ Mit welcher Absicht möchte Anna studieren?
• Katrin geht rechtzeitig los, damit sie nicht zu spät <u>kommt</u> .	→ Wozu geht Katrin rechtzeitig los?

Összefoglalás

- A „damit“ jelentése: azért, hogy / abból a célból.
- A cselekvés célját jelölő tagmondatot vezet be: → célhatározói mellékmondat.
- A „damit“ után mellékmondati szórendet használunk: az ige a mondat végére kerül.
- A „wollen, sollen, mögen“ segédigéket nem használhatjuk a „damit“ kötőszóval együtt. A „können“-t igen.
- Kérdőszók: Wozu? Wofür? Mit welcher Absicht? Zu welchem Zweck?

A „werden” ige

Használata

A „**werden**” ige a német nyelvben egy többfunkciós ige, ezért a direkt összehasonlítása egy magyar megfelelővel nem lehetséges.

A „werden” ige állhat egy mondatban egyedül, mint főige (1), és állhat egy másik jelentéshordozó igével, mint segédige (2).

1. Ich **werde** Ärztin

Orvos leszek.

2. Wir **werden** ein Haus **bauen**.

Építeni fogunk egy házat.

Ezt a két különböző funkciót nézzük meg most külön-külön.

A „werden” mint főige

Jelentése:

- lesz, válik valakivé, valamivé
- lesz, válik valamilyenné

Ilyenkor az ige ugyanúgy viselkedik, mint bármilyen más, cselekvést jelentő ige. Mindig egy folyamatnak az eredményét mutatja be. Válni valamivé, vagy valamilyenné tudunk, ezért a „**werden**” igével mindig egy főnevet vagy melléknevet kapcsolunk össze.

Példák:

- Sie **wird** Lehrerin. → Tanárnő lesz.
- Mein Vater **wird** bald 80. → Apukám nemsokára 80 éves lesz.
- Du **wirst** bestimmt Polizist. → Te biztos rendőr leszel.
- Es **wird** kalt. → Hideg lesz. /Hidegre fordul az idő.
- Autos **werden** immer schneller. → Az autók egyre gyorsabbak lesznek/gyorsabbá válnak.
- Meine Nachbarin **ist** dick **geworden**. → A szomszédasszonyom kövér lett.
- Das Kind **ist** müde **geworden**. → A gyerek fáradt lett/elfáradt.
- Meine Tochter **ist** Mutter **geworden**. → A lányom anya lett.

Ragozása:

személy	jelen idő / Präsens	múlt idő/ Präteritum	összetett múlt idő /Perfekt
ich	werde	wurde	bin geworden
du	wirst	wurdest	bist geworden
er/sie/es	wird	wurde	ist geworden
wir	werden	wurden	sind geworden
ihr	werdet	wurdet	seid geworden
sie/Sie	werden	wurden	sind geworden

A werden, mint segédige

A módbeli segédigéken (können, wollen, müssen, sollen, dürfen, mögen) kívül a segédigék (haben, sein, werden) soha nem hordoznak jelentést, CSAK segítenek bizonyos nyelvtani szerkezetek képzésében.

Milyen nyelvtani szerkezet képzésében segít a „werden” ige?

1. Jövő idő / Futur I.

Ich werde Deutsch lernen.

Németül fogok tanulni.

Sie werden im Juni nach Spanien fliegen.

Júniusban Spanyolországba fognak repülni.

2. Szenvedő szerkezet / Passiv

Die Schule wird renoviert.

Az iskolát felújítják.

Mein Opa wird operiert.

A nagyapámat megműtik.

3. Feltételes mód / Konjunktiv II

Ich würde gern ein Eis essen.

Szívesen ennék egy fagyit.

Wir würden euch gerne besuchen.

Szívesen meglátogatnánk benneteket.

A feltételes mód-ot már a Lépésről-lépésre A1-es kötetében megtanultuk.

A jövő időt és a szenvedő szerkezetet külön leckékben tárgyaljuk.

Ragozása segédigeként:

személy	jelen idő / Präsens	múlt idő/ Präteritum	Összetett múlt idő /Perfekt
ich	werde	wurde	bin ... worden
du	wirst	wurdest	bist ... worden
er/sie/es	wird	wurde	ist... worden
wir	werden	wurden	sind ... worden
ihr	werdet	wurdet	seid ... worden
sie/Sie	werden	wurden	sind ... worden

A ragozásban az egyetlen különbség a Perfekt alakban van:

- werden/főige: **ist geworden**
- werden /segédige: **ist...worden**

Összefoglalás

- A „werden” ige szerepelhet a mondatban egyedül, és egy másik igével is.
- Mint főige, a jelentése: lesz, válik valamivé, valakivé, vagy valamilyenné.
- Segédigeként segít a jövő idő, a szenvedő szerkezet és a feltételes mód képzésében.
- E két szerepben a Perfekt alakját eltérően képezzük.

A „lassen” ige

Általában

A „werden” igéhez hasonlóan a „lassen” ige is több funkciója van. Állhat egyedül a mondatban, mint jelentéshordozó főige (1), illetve állhat egy másik igével is együtt (2). A lassen azonban ezekben a mondatokban is jelentést hordoz, és módosítja az ige jelentését. Ilyen értelemben a módbeli segédigékhez hasonlítható a lginkább.

Példák:

1. Ich **lasse** meine Schuhe vor der Tür. Az ajtó előtt hagyom a cipőmet.
2. Ich **lasse** meine Haare **schneiden**. Levágatom a hajam.

„lassen” mint főige

Jelentése: abbahagyni valamit, hagyni, nem változtatni, ott hagyni, nem magaddal vinni

Példa:

- Ich **lasse** das Rauchen. Abbahagyom a dohányzást.
- **Lasst** Papa in Ruhe! Hagyjátok a papát békén!
- Diese Frage **lässt** mich nicht in Ruhe. Ez a kérdés nem hagy nyugton.
- **Lass** dir Zeit! Hagyj magadnak időt!
- Ich **habe** den Schlüssel in der Wohnung **gelassen**. A kulcsot a lakásban hagytam.

Ragozása:

	jelen idő	múlt idő/Präteritum	múlt idő/Perfekt
ich	lasse	ließ	habe gelassen
du	lässt	ließ	hast gelassen
er/sie/es	lässt	ließ	hat gelassen

wir	lassen	ließen	haben gelassen
ihr	lasst	ließt	habt gelassen
sie/Sie	lassen	ließen	haben gelassen

A „lassen” igének gyakran használjuk a felszólító módját, ha azt szeretnénk, hogy valaki abbahagyjon valamit:

- Lass! Lasst! Hagyd! Hagyjátok!
- Lass mich in Ruhe! Hagyj békén!
- Lass den Quatsch! Hagyd abba a hülyeséget!

Vagy ha biztatni szeretnénk valamilyen közös cselekvésre:

- Lass uns essen gehen! Gyerünk, menjünk enni.
- Lass uns eine Pizza bestellen. Rendeljünk egy pizzát.
- Lass uns darüber nachdenken. Gondolkodjunk el rajta.
- Komm, lass uns tanzen. Gyere, menjünk táncolni.

„lassen” mint segédige

Ha a lassen egy második igével együtt szerepel, a „lassen” igét ragozzuk, és a második ige mindig infinitív alakban marad.

Ragozása:

	jelen idő	múlt idő/Präteritum	múlt idő/Perfekt
ich	lasse + inf.	ließ + inf.	habe +(2. ige inf.)+ lassen
du	lässt + inf.	ließt + inf.	hast +(2. ige inf.)+ lassen
er/sie/es	lässt + inf.	ließ + inf.	hat +(2. ige inf.)+ lassen
wir	lassen+ inf.	ließen + inf.	haben +(2. ige inf.)+ lassen

ihr	lasst+ inf.	ließt	habt +(2. ige inf.)+ lassen
sie/Sie	lassen+ inf.	ließen	haben +(2. ige inf.)+ lassen

Példák:

- Ich **lasse** mein Auto **reparieren**. → Megjavíttatom az autót.
- Ich **habe** die Kinder **fernsehen lassen**. → Engedtem a gyerekeket tv-t nézni.
- Die Tür **lässt sich** nicht **öffnen**. → Az ajtót nem lehet kinyitni.
- Er **lässt** sein Handy immer zu Hause **liegen**. → Mindig otthon hagyja a telefonját.

Ebben a szerepben az igének több jelentése is van:

1. Valamit csináltatni

- Ich **lasse** mein Auto **reparieren**. → Megjavíttatom az autót.
- Ich **lasse** mir die Haare **schneiden**. → Levágatom a hajamat.
- Meine Mama **lässt** sich **operieren**. → Anyukám megoperáltatja magát.
- Wir **lassen** uns Pizza **liefern**. → Hozatunk pizzát.

Ha szeretnénk megmondani, hogy kivel végeztetjük a cselekvést, akkor a „**von + Dativ**” szerkezetet használjuk.

- Ich **lasse** mein Auto von Jan **reparieren**.
- Ich **lasse** mir vom Friseur die Haare **schneiden**.

- Meine Mama **lässt** sich von einem berühmten Chirurgen **operieren**.

2. Valamit megengedni / nem megengedni

- Ich **lasse** die Kinder (Akk) heute länger **spielen**. → Engedem a gyerekeket ma tovább játszani.
- Ich **lasse** sie (Akk) nicht allein in die Disco **gehen**. → Nem engedem egyedül a discóba menni.
- Die Eltern **lassen** die Kinder (Akk.) nicht **fernsehen**. → A szülők nem engedik a gyerekeket tv-t nézni.
- Er **lässt** seine Tochter (Akk) Auto **fahren**. → Engedi a lányát vezetni.

A „**valamit megengedni**” kifejezésére használhatjuk a már ismert „**dürfen**” segédigét is.

- Ich **lasse** die Kinder (Akk) heute länger **spielen**. → Engedem a gyerekeket ma tovább játszani.
- Die Kinder dürfen heute länger spielen. → A gyerekeknek szabad ma tovább játszani.

3. Valami lehetséges vagy nem lehetséges

Ebben az esetben szerepel a mondatban a „**sich**”-visszaható névmás is.

- Die Tür **lässt sich** nicht **öffnen**. → Az ajtót nem lehet kinyitni.
- Die Waschmaschine **lässt sich** nicht **reparieren**. → A mosógépet nem lehet megjavítani.
- Das Auto **lässt sich** gut **fahren**. → Az autót jól lehet vezetni.

- Die Aufgabe **lässt sich** einfach **lösen**. → A feladatot egyszerűen meg lehet oldani.

Más megfogalmazási lehetőség még:

- Die Tür **lässt sich** nicht **öffnen**. = Die Tür kann man nicht öffnen.
- Die Waschmaschine **lässt sich** nicht **reparieren**. = Die Waschmaschine kann man nicht reparieren.
- Das Auto **lässt sich** gut **fahren**. = Das Auto kann man gut fahren.
- Die Aufgabe **lässt sich** einfach **lösen**. = Man kann die Aufgabe einfach lösen.

4. Valamit otthagyni

Rendszerint a „**liegen, stehen, hängen, sitzen, stecken**“ igékkel

- Ich **lasse** mein Auto in der Garage **stehen**. → Az autót a garázsban hagyom.
- Er **lässt** sein Handy immer zu Hause **liegen**. → Mindig otthon hagyja a telefonját.
- Wir **haben** das Bild an der Wand **hängen lassen**. → A képet a falon hagytuk (függeni).
- Ich **habe** den Schlüssel im Schloss **stecken lassen**. → A zárban hagytam a kulcsot.
- Fred **hat** seine Freundin **sitzen lassen**. → Fred elhagyta a barátnőjét.

Összefoglalás:

- A „lassen“ ige szerepelhet a mondatban, mint főige és mint segédige is.
- Amennyiben segédigeként szerepel, úgy járunk el vele, mint a módbeli segédigékkel.
- Több jelentése is van.

A visszaható igék

Általában

Ha a visszaható igékről beszélünk, akkor azokra a cselekvésekre gondolunk, ami visszahat a cselekvő személyre. Pl.:

- megfésülködöm - megfésülöm magamat
- megmosakszom - megmosom magamat
- felöltözök - felöltöztetem magamat, stb.

A német nyelv a második variációval dolgozik, tehát **az ige mellé mindig társul egy (visszaható) névmás**: magamat, magadat, magát...,

- ich kämme **mich** - megfésülöm magamat
- ich wasche **mich** - megmosom magamat
- du ziehst **dich** an - te felöltözteted magadat

A visszaható igék használata a német nyelvben csak részben egyezik meg a magyarral, ezért itt el kell kicsit vonatkoztatni az anyanyelvünktől.

Fajtái

Attól függően, hogy a cselekvés kizárólag az alanyra, vagy esetleg más tárgyra is visszahathat, megkülönböztetünk:

1. Valódi visszaható igék
2. Nem valódi visszaható igék

1. Sie konzentriert **sich**.

2. Sie schminkt **sich**.

Sie schminkt **das Fotomodell**.

Az első esetben a „koncentráció” csak a cselekvő személyre hathat, míg a második esetben sminkelni tudjuk magunkat is, és valaki mást is. Ez az alapvető különbség a két csoport között.

Valódi visszaható igék

A valódi visszaható igék tehát **MINDIG** az alanya, vagy alanyokra, a cselekvő(k)re hatnak vissza, és az ige után **MINDIG** áll egy visszaható névmás, ez nem hagyható el, és nem helyettesíthető. Pl.:

• sich konzentrieren	koncentrálni
• sich entscheiden	dönteni
• sich entspannen	ellazulni
• sich ausruhen	kipihenni magát
• sich freuen	örülni

Ez a szótárban is fel van tüntetve: **s. konzentrieren/sich konzentrieren**

Példák:

• Stefan konzentriert sich auf seine Arbeit.	→ Stefan a munkájára koncentrálni.
• Ich möchte mich heute Abend in der Badewanne entspannen .	→ Ma este szeretnék a fürdőkádban lazítani.
• Wir freuen uns auf euch.	→ Örülünk nektek.

A visszaható névmások

A visszaható névmás mindig az alany személyéhez igazított.

- Ich dusche **mich**.
- Du duschst **dich**.
- Er duscht **sich**.
- Sie duscht **sich**.
- Wir duschen **uns**.

- **Ihr** duscht **euch**.
- **Sie** duschen **sich**.

A visszaható névmás állhat Akkusativ-ban vagy Dativ-ban. Csak ez a két formája létezik.

	Visszaható névmás	
Személyes névmás	Akkusativ	Dativ
ich	mich	mir
du	dich	dir
er/sie/és	sich	sich
wir	uns	uns
ihr	euch	euch
sie/Sie	sich	sich

A visszaható névmásokat a legtöbbször Akkusativ-ban használjuk. Csak akkor van szükség a Dativ névmásra, ha a mondatnak két bővítménye van.

Példák

- Ich wasche **mich**. - Megmosom magamat.
- Ich wasche **mir die Hände**. - Megmosom magamnak a kezemet.
- Ich kämme **mich**. - Fésülöm magamat.
- Ich kämme **mir die Haare**. - Fésülöm magamnak a hajamat.
- Du ziehst **dich** an. - Te felöltözöl.
- Du ziehst **dir eine Badehose** an. - Felveszel egy fürdőnadrágot.

Amennyiben megnevezzük konkrétan a tárgyat, amire a cselekvés irányul, a visszaható névmás Dativ-ba kerül.

Nem valódi visszaható igék

A nem valódi visszaható igéknél a visszaható névmás elhagyható vagy helyettesíthető.

Példák:

Akkusativ bővítmény, visszaható névmás/Akkusativ, visszaható névmás/Dativ

• Tina <u>wäscht</u> die Wäsche .	→ Tina mossza a szennyeszt.
• Tina <u>wäscht</u> sich .	→ Tina mosakszik.
• Die Kinder <u>sehen</u> einen Film an.	→ A gyerekek néznek egy filmet.
• Die Kinder <u>sehen</u> sich einen Film an.	→ A gyerekek megnéznék egy filmet.
• Wohin willst du den Teppich <u>legen</u> ?	→ Hová akarod a szőnyeget tenni?
• <u>Legen</u> Sie sich bitte auf das Bett.	→ Feküdjön kérem az ágyra.
• Ich <u>setze</u> mich an den Tisch.	→ Az asztalhoz ülök.
• Die Mutter <u>setzt</u> das Baby in den Kindersitz.	→ Az anyuka gyerekülésbe ülteti a bébit.

A valódi és nem valódi visszaható igék listáját a függelékben találod.

Szórend

A kijelentő mondatban a visszaható névmás az ige után áll.

- Die Kinder sehen **sich einen Film** an.
- Sie kämmen **sich die Haare**.
- Du ziehst **dir eine Badehose** an.
- Peter rasiert **sich** im Bad.

A kérdésben , vagy mellékmondatban a visszaható névmás az alany után áll.

- Kämmst du **dich**?
- Ziehst du **dir** eine Badehose an?
- Rasiert Peter **sich**?

Amennyiben az alany nem névmás, hanem főnév, ez a sorrend módosulhat.

- Rasiert Peter **sich**? **vagy** Rasiert **sich** Peter?

Mindkét megoldás lehetséges.

Összefoglalás

- A visszaható igéknél a cselekvés az alanyra hat vissza.
- A német nyelvben vannak valódi és nem valódi visszaható igék.
- A visszaható ige után mindig áll egy visszaható névmás.
- A valódi visszaható igéknél a visszaható névmás nem hagyható el és nem helyettesíthető.
- A visszaható névmás állhat Akkusativban és Dativban.

Igék előjáró vonzattal

Általában

A német nyelvben nagyon sok ige van, aminek a használata teljeséggel megegyezik a magyar igék használatával, ugyanolyan főnévi bővítmény kerül utána.

Példák:

• etwas trinken	inni valamit
• fahren mit + Dativ	utazni valamivel
• jemandem helfen	segíteni valakinek
• mit jemandem sprechen	beszélni valakivel

Van azonban néhány ige, ahol nem hagyatkozhatunk a mi logikánkra, mert a német más bővítménnyel dolgozik, ugyanazt a gondolatot másképpen fejezi ki.

Példák:

• jemandem vertrauen	megbízni valakiben
• jemandem folgen	követni valakit
• nach jemandem/etwas suchen	keresni valakit/valamit
• über jemanden/etwas lachen	nevetni valamin
• sich über jemanden/etwas ärgern	bosszankodni valamin
• sich auf jemanden/etwas freuen	örülni valaminek

Ebben a leckében ezekre az igékre koncentrálunk, amelyek a számunkra különös előjáróval állnak a mondatban.

A lecke feldolgozásához elengedhetetlen az esetek ismerete, a névelők magabiztos használata, és az eddig tanult előjárók ismerete is.

Használatuk

Az igék jelentését a legkönnyebben példamondatokon keresztül lehet megérteni. Az elöljáró vonzatokat pedig meg kell kívülről tanulni!

Ehhez egy részletes **lista** áll a rendelkezésedre.

Példamondatok

Színek: elöljáró Akkusativ vonzattal, elöljáró Dativ vonzattal

- Er **lacht über** meinen Witz. → Nevet a viccemen.
- Hier **riecht es nach** Kaffee. → Itt kávéillat van.
- Wir **freuen** uns schon **auf** den Urlaub. → Már örülünk a nyaralásnak.
- Thomas **konzentriert sich auf** seine Arbeit. → Thomas a munkájára koncentrál.
- Die Eltern **sorgen für** die Kinder. → A szülők gondoskodnak a gyerekekről.
- Meine Kollegin **ist an** Krebs **gestorben**. → A kolléganőm rákban halt meg.
- In der Werkstatt **stinkt es nach** Öl. → A műhelyben olajszag van.
- Anna **träumt von** einer Weltreise. → Anna egy világkörüli utazásról álmodik.
- **Kommst du bei** mir **vorbei**? → Beugrasz hozzám?
- **Lädst du** Evelin auch **zu** deiner Geburtstagsparty **ein**? → Evelint is meghívod a születésnap bulira?
- Carlo **denkt** immer nur **an** seine Freundin. → Carlo állandóan csak a barátnőjére gondol.
- **Achtest du auf** gesundes Essen? → Figyelsz az egészséges étkezésre?
- **Kümmertest du dich** bitte **um** meine Katze? → Gondoskodsza macskámról?

Kérdés elöljáróval

Ha a mondatban a főnév előtt egy elöljáró áll, akkor ennek a kérdőszóban is szerepelnie kell.

Példák

- Anna **träumt von** einer Weltreise. - **Wovon träumt** Anna?
- Er **lacht über** meinen Witz. - **Worüber** lacht er?
- Carlo **denkt immer nur an** seine Freundin. - **An wen** denkt Carlo?
- Die Eltern **sorgen für** die Kinder. - **Für wen** sorgen die Eltern?

1. Élettelen dolgok : **Wo** + Elöljáró

- **Wovon?**
- **Worum?**
- **Worauf?**
- **Worüber?**

Ha az elöljáró magánhangzóval kezdődik, a "wo" és az elöljáró közé egy "r" betű kerül.

2. Élőlények : Elöljáró (**Akk./Dativ**) + **Wen?** / **Wem?**

- **Von wem?**
- **Über wen?**
- **Auf wen?**
- **Zu wem?**

A kérdőszók jelentése természetesen mindig csak az igével együtt teljes értékű:

Wovon träumst du?	Miről álmodsz?
Worauf wartest du?	Mire vársz?
Worüber redest du?	Miről beszélsz?
Worum kümmerst du dich?	Miről gondoskods?
An wen denkst du?	Kire gondolsz?
Zu wem fährst du?	Kire gondolsz?
Von wem redest du?	Kiről beszélsz?
An wen schreibst du?	Kinek írsz?
Für wen sorgst du?	Kiről gondoskods?

Elöljárók névmásokkal

A főneveket természetesen elöljárós szerkezetekben is helyettesíthetjük névmással. Ilyenkor a névmás átveszi a főnév nemét és az esetet. Itt is megkülönböztetjük, hogy élőlényről vagy élettelen dologról beszélünk.

1. Élettelen dolgok

- Anna **träumt von** einer Weltreise.
→ **Davon** träume ich auch. **Arról** én is álmodok.
- Judit und Peter **streiten sich oft über** Geld.
→ **Darüber** streiten wir uns auch. **-Amiatt** mi is veszekszünk.

da + Elöljáró (**Akk./Dativ**)

- **davon**
- **darum**
- **darauf**
- **darüber**

Ha az elöljáró magánhangzóval kezdődik, a "da" és az elöljáró közé egy "r" betű kerül.

2. Élőlények

- Carlo **denkt** immer nur **an** seine Freundin.
An sie würde ich auch denken. **- Rá** én is gondolnék.
- Die Eltern **sorgen für** die Kinder.
Für sie würde ich auch sorgen. **- Róluk** én is gondoskodnék.

Elöljáró + **Személyes névmás** (**Akk./Dativ**)

- **an sie/ihn**
- **über sie/ihn**
- **auf ihn/sie**
- **zu ihm/ihr**

Összefoglalás

- Bizonyos német igéknek kötelező előjáró vonzatuk van.
- Ahol ez az előjáró eltér a magyar kifejezésmódtól, meg tanulni az igéhez tartozó előjárót.
- Az előjárónak a kérdésben is szerepelni kell.
- A főneveket az előjárós szerkezetekben névmással helyettesíthetjük.
- A kérdésnél és a névmás használatánál megkülönböztetjük az élő és életlen dolgokat.

Elöljárókkal:

- **akivel, amivel** - **mit dem, mit der, mit dem, mit denen**
- **akiről, amiről** - **über den, über die, über das, über die**
- **akihez, amihez** - **zu dem, zu der, zu dem, zu denen**
- **akitől, amitől** - **von dem, von der, von dem, von denen**
- stb.

A vonatkozó névmás mindig olyan esetbe kerül, amit a mondatban álló ige megkíván, és olyan nemben áll, amilyen nemű a főnév, amire utal.

Példák

- Kennst du **den Mann, der** dort drüben sitzt? sitzt→**Nom.**
- Kennst du **den Mann, den** Tina gegrüßt hat? grüßen→**Akk.**
- Kennst du **den Mann, dem** Jan gratuliert hat? gratulieren→**Dativ**

- Kennst du **die Frau, die** dort drüben sitzt? sitzt→**Nom.**
- Kennst du **die Frau, die** Tina gegrüßt hat? grüßen→**Akk.**
- Kennst du **die Frau, der** Jan gratuliert hat? gratulieren→**Dativ**

- Kennst du **das Kind, das** dort drüben sitzt? sitzt→**Nom.**
- Kennst du **das Kind, das** Tina gegrüßt hat? grüßen→**Akk.**
- Kennst du **das Kind, dem** Jan gratuliert hat? gratulieren→**Dativ**

- Kennst du **die Kinder, die** dort drüben sitzen? sitzen→**Nom.**
- Kennst du **die Kinder, die** Tina gegrüßt hat? grüßen→**Akk.**
- Kennst du **die Kinder, denen** Jan gratuliert hat? gratulieren→**Dativ**

Példamondatok

- Das ist **die Frau**, **die** neben mir wohnt. (Nom) → Ez az a nő, **aki** mellettem lakik.
- Das ist **die Studentin**, **die** ich besucht habe. (Akk) → Ez az egyetemista lány, **akit** meglátogattam.
- Dort kommt **der Mann**, **dem** ich geholfen habe. (Dativ) → Ott jön a férfi, **akinek** segítettem.
- Wie findest du **die Frau**, **die** mein Bruder geheiratet hat? (Akk) → Milyennek találod a nőt, **akit** a bátyám elvett?
- Hast du **den Musiker** gekannt, **der** an einer Überdosis gestorben ist? (Nom) → Ismerted a zenészt, **aki** túladagolásban meghalt?
- In jedem Hotel gibt es einen **Gast**, **der** nicht bezahlen will. (Nom) → Minden hotelben van egy vendég, **aki** nem akar fizetni.
- Stefan ist kein **Mensch**, **der** sich im Urlaub nur in die Sonne legt. (Nom) → Stefan nem az az ember, **aki** a szabadságon csak a napon fekszik.
- Die **Jacke**, **die** ich gestern gekauft habe, ist sehr schön. (Akk) → A dzsekim, **amit** tegnap vettem, nagyon szép.
- Der **Kollege**, **dem** du nicht helfen willst, ist mein Bruder. (Dativ) → A kolléga, **akinek** nem akarsz segíteni, az én bátyám.
- Das ist **das Haus**, **das** wir auf jeden Fall kaufen wollen. (Akk) → Ez az a ház, **amit** feltétlenül meg akarunk venni.

Vonatkozó névmások előjáróval

Amennyiben a mondatban az igének előjáró bővítménye van, az a vonatkozó névmás előtt is szerepel.

Példák

Stefan ist ein Mensch, auf den du dich verlassen kannst. verlassen auf + Akk	→ Stefan egy olyan ember, akire számíthatsz.
Das ist ein Hund, vor dem man keine Angst haben muss. Angst haben vor + Dativ	→ Ez egy olyan kutya, amitől nem kell félni.
Wem gehört die Katze, um die du dich kümmern musst? sich kümmern um + Akk.	→ Kié a macska, akiről gondoskodnod kell?
Thomas hat einen Fehler gemacht, für den er sich entschuldigt hat. sich entschuldigen für + Akk.	→ Thomas csinált egy hibát, amiért elnézést kért.
Das ist ein Problem, über das ich mit dir sprechen möchte. sprechen über + Akk.	→ Ez egy olyan probléma, amiről szeretnék veled beszélni.
Wie heißt die Kollegin, mit der du dich gerade unterhalten hast? sich unterhalten mit + Dativ	→ Hogy hívják a kolléganőt, akivel most beszélgettél?
Auf diesem Foto siehst du meinen Opa, an den ich mich kaum erinnern kann. sich erinnern an + Akk.	→ Ezen a féyképen a nagyapámat látod, akire alig emlékszem.
Das ist meine Nachbarin, über die ich mich geärgert habe. sich ärgern über + Akk.	→ Ez a szomszédasszonyom, aki miatt felidegesítettem magam.
Wann beginnt der Kurs, für den du dich angemeldet hast? sich anmelden für + Akk	→ Mikor kezdődik a tanfolyam, amire jelentkezted?
Wann kommt der Bus, auf den du wartest? warten auf + Akk.	→ Mikor jön a busz, amire vársz?

Közvetett kérdések

Használata

Ha nem akarunk valakit egy kérdéssel „lerohanni” hanem szeretnénk azt udvariasan kifejezni, akkor nem „direkt” tesszük fel a kérdést, hanem közvetett, vagyis „indirekt” formába öntjük. Ez természetesen sokkal udvariasabban hat, ezért bizonyos szituációkban használatuk nagyon előnyös.

Hasonlítsuk össze először magyarul a közvetlen és a közvetett kérdést:

Közvetlen kérdés	Közvetett kérdés
- Hol van a posta? - Hány óra van? - Mikor jön a busz? - Hogy hívják a fiadat? - Kikapcsoltad a tűzhelyt? - Kész vagy már a prezentációval?	<u>Meg tudná kérem mondani</u>, hogy hol van a posta? <u>Elnézést, megkérdezhetem</u>, hogy mennyi az idő? <u>Elnézést, tudja</u> mikor jön a busz? <u>Megkérdezhetem</u>, hogy hívják a fiadat? <u>Jó lenne tudni</u>, hogy kikapcsoltad-e a tűzhelyet? <u>Megkérdezhetem</u>, hogy a prezentációval kész vagy-e már?

Minden esetben, egy bevezető mondatot hoztunk segítségül.

Nézzük meg, hogyan néz ez ki németül?

Wo ist die Post? Wie spät ist es? Wann kommt der Bus?	<u>Können Sie mir sagen</u>, wo die Post ist? <u>Entschuldigung</u>, darf ich Sie <u>fragen</u>, wie spät es ist? <u>Entschuldigung</u>, wissen Sie, wann der Bus kommt?

- Wie heißt dein Sohn?
- Hast du den Herd ausgemacht?
- Bist du schon mit der Präsentation fertig?
- Darf ich fragen, wie dein Sohn heißt?
- Ich wüsste gerne, ob du den Herd ausgemacht **hast**?
- Darf ich fragen, ob du schon mit der Präsentation fertig **bist**?

Típusai

Ezeket a kérdéseket fogalmazhatjuk **kérdőszóval (1)**, vagy **kérdőszó nélkül (2)**:

1. Kérdőszóval:

- **Wann** kommst du? → Ich möchte wissen, **wann** du kommst.
- **Wen** hast du angerufen? → Ich möchte wissen, **wen** du angerufen hast.

2. Kérdőszó nélkül – „ob” kötőszóval

- **Hast du Zeit?** → Kannst du mir sagen, **ob** du Zeit hast?
- **Fahrt ihr nach Ungarn?** → Kannst du mir sagen, **ob** ihr nach Ungarn fahrt?

Az „ob” jelentése: vajon, egyáltalán

Kérdésszerkesztés

Minden esetben egy bevezető mondatot használunk, mint főmondat, és a **kérdésből egy mellékmondat** lesz. Ennek megfelelően megváltozik a kérdőmondatunk szórendje, vagyis az ige kerül az utolsó helyre.

- Wo **ist** die Post? → Können Sie mir sagen, **wo** die Post **ist**?
- **Hast** du Zeit? → Kannst du mir sagen, **ob** du Zeit **hast**?

Tipikus bevezető mondatok:

- Können Sie mir sagen... Meg tudja mondani...?
- Kannst du mir sagen.. Meg tudod mondani...?

- Wissen Sie...
- Weißt du..
- Darf ich Sie fragen...
- Ich wüsste gern..
- Mein Chef möchte wissen...

Tudja Ön, ...?
Tudod, ...?
Megkérdezhetem, ...?
Szívesen tudnám, ...?
A főnököm szeretné tudni, ...

Példamondatok

• Kannst du mir sagen, woher unsere Nachbarn <u>kommen</u> ?	• Meg tudod mondani, honnan jönnek a szomszédaink?
• Weißt du, wann der Papa Feierabend <u>hat</u> ?	• Tudod, mikor végez a papa a munkával?
• Darf ich Sie fragen, wohin dieser Zug <u>fährt</u> ?	• Megkérdezhetem, hogy hová megy ez a vonat?
• Ich möchte wissen, wann wir <u>losfahren</u> .	• Tudni szeretném, mikor indulunk.
• Weißt du, wie er <u>heißt</u> ?	• Tudod, hogy hívják?
• Meine Chefin möchte wissen, wer im Juni in Urlaub fahren <u>möchte</u> .	• A főnöknőm szeretné tudni, hogy ki akar júniusban szabadságra menni?
• Weißt du, wie man den Fernseher <u>einschaltet</u> ?	• Tudod, hogy kell a tv-t bekapcsolni?
• Kannst du mir bitte erklären, warum du so spät nach Hause gekommen <u>bist</u> ?	• Megmagyaráznád, miért ilyen későn jöttél haza?
• Würdest du mir verraten, seit wann du in Deutschland <u>lebst</u> ?	• Elárulnád, mióta laksz Németországban?
• Ich würde gern wissen, ob du deinen Freund noch <u>liebst</u> .	• Szívesen tudnám, hogy szereted-e még a barátodat.
• Darf ich Sie fragen, ob Sie auf Herr Maier <u>warten</u> ?	• Megkérdezhetem, hogy Ön (vajon) Maier úrra vár?
• Kannst du mir sagen, ob Julia schon in ihrem Büro <u>ist</u> ?	• Meg tudod mondani, hogy Julia (vajon) már az irodájában van?

Összefoglalás

- A közvetett kérdés az érdeklődés egy udvarias formája.
- A közvetett kérdésnek két fajtája van: 1:) Kérdőszóval, 2:) „Ob” kötőszóval.
- Ezek után mindig mellékmondati szórend következik.

Passzív szerkezet

Általában

Minek a kifejezésére használja a német nyelv a passzív szerkezetet?

Ahhoz, hogy ezt megértsük, hozzunk néhány magyar példát segítségül.

• <u>Anyukám</u> süt egy tortát.	<u>Sütni fogunk</u> egy tortát is.
• <u>Bandi</u> megjavítja majd az autónkat.	Az autót is <u>meg kell javítani</u> .
• <u>A gyerekek</u> már pakolják a bőröndöket.	Már <u>pakolják</u> a bőröndöket
• <u>A fiamék</u> építenek egy házat.	Velünk szemben <u>építenek</u> egy házat.
• <u>A szomszéd</u> elütötte a feleségemet.	<u>Elütötték</u> a feleségemet.

Fontos, hogy ki végzi a cselekvést!

Az a fontos, hogy mi történik!

Hasonló gondolatok még magyarul:

- A jövő héten megműtik anyukámat.
- Hétfőn szerelik nálunk a fűtést.
- Meg kell az ablakokat pucolni.
- Ki kell mosni az ágyneműt.
- A lányomnak segítenek a költözésnél.

Minden esetben a cselekvés fontosságát emeljük ki, és meg sem nevezzük, hogy ki végzi a cselekvést. → Passzív szerkezet

Ha megértettük, hogy milyen szituációknál kell a passzív szerkezet használatára gondolni, akkor nézzük meg, hogyan képezzük a különböző igeidőkben.

Képzése

A passzív szerkezet képzését figyeljük meg néhány példamondaton keresztül:

• Das Fenster wird geputzt .	→ Megpucolják az ablakot.
• Am Montag wird bei uns die Heizung repariert .	→ Hétfőn szerelik nálunk a fűtést.
• In der nächsten Woche werden die Kinder geimpft .	→ A jövő héten oltják be a gyerekeket.
• Meiner Tochter wird beim Umzug geholfen .	→ A lányomnak segítenek a költözésnél.
• In Deutschland wird viel Bier getrunken .	→ Németországban sok sört isznak.
• Wann wirst du operiert ?	→ Mikor műtenek?

Láthatjuk, hogy a passzív szerkezet is két igéből áll:

werden + a főige **Partizip 2.** alakja

- **wird** **geholfen**
- **wird** **getrunken**
- **werden** **geimpft**
- **wirst** **operiert**, usw.

A passzív mondat

Kezdjük ismét a példamondatokkal.

1. Das Fenster **wird** **geputzt**.

A mondat szó szerinti fordítása: „Az *ablak* van megpucolva”

Ha ebből indulunk ki láthatjuk, hogy akire, amire vonatkozik a cselekvés, az Nominativban áll.

• <u>Die Heizung</u> wird repariert .	<u>Nominativ</u>
• <u>Viel Bier</u> wird getrunken .	<u>Nominativ</u>
• <u>Die Kinder</u> werden geimpft .	<u>Nominativ</u>

2. Meiner Tochter **wird** beim Umzug **geholfen**.

A mondat szó szerinti fordítása: „A lányomnak van a költözésnél segítve.”

Ha a passzív mondatban egy ige szerepel, aminek Dativ bővítménye van, az **itt is megmarad**. Ilyenkor kétféleképpen fogalmazhatjuk meg a mondatot.

a) <u>Dem Lehrer</u> wird nicht
geantwortet .	→ Nem válaszolnak a
tanárnak.
b) Es wird <u>dem Lehrer</u> nicht
geantwortet .	
a) <u>Mir</u> wird nicht zugehört .	→ Nem hallgatnak rám.
b) Es wird mir nicht zugehört .	
a) <u>Ihm</u> wurde ein Brief
geschickt .	→ Egy levelet küldtek neki.
b) Es wurde ihm ein Brief
geschickt .	
a) <u>Anna</u> wurde eine
wunderschöne Kette
geschenkt .	→ Annának ajándékoztak
egy gyönyörű láncot.
b) Es wurde Anna eine
wunderschöne Kette
geschenkt .	
a) Der Autorin wurde gratuliert .	→ A szerzőnek gratuláltak.
b) Es wurde der Autorin
gratuliert .	

3. Auf gutes Wetter **wird** gewartet.

Amennyiben a passzív mondatban szereplő igének előjáró vonzata van, **annak a passzív mondatban is szerepelni kell.** A főnév az előjáró által megkívánt esetben kerül.

Itt is van lehetőség a két különböző mondataalkotásra.

4.

a) <u>Auf gutes Wetter</u> wird
gewartet.	→ Várnak a jó időre.
→
b) Es wird auf gutes Wetter
gewartet.	
a) <u>Über unsere Nachbarin</u>
wird viel geredet .	→ A szomszédunkról sokat
beszélnek.
b) Es wird viel <u>über unsere</u>
<u>Nachbarin</u> geredet.	
a) <u>Mit den Kindern</u> wird
gespielt .	→ A gyerekekkel játszanak.
b) Es wird <u>mit den Kindern</u>
gespielt .	
a) <u>Darauf</u> wird viel Wert
gelegt .	→ Erre/Arra nagy hangsúlyt
fektetnek.
b) Es wird viel Wert <u>darauf</u>
gelegt .	
a) <u>Damit</u> wird das Problem
nicht gelöst .	→ Ezzel nem lesz a probléma
megoldva.
b) Es wird das Problem <u>damit</u>
nicht gelöst .	

Ha mindenképpen szeretnénk megnevezni, hogy ki végzi a cselekvést, akkor a **von + Dativ** szerkezettel fejezzük ki:

- Die Heizung **wird von Jan** **repariert**.
- Die Kinder **werden von der Ärztin** **geimpft**.

A passzív mondat a különböző igeidőkben

Mivel van egy segédigénk, aminek a segítségével ezt a szerkezetet képezzük, ezért csak ennek a segédigének a ragozására kell figyelniünk. A jelentést hordozó ige mindig Partizip 2.-ben marad.

Igeidő	Példamondat
Jelen /Präsens	Die Kinder werden geimpft .
Múlt/Präteritum	Die Kinder wurden geimpft .
Múlt / Perfekt	Die Kinder sind geimpft worden .

Passzív szerkezet segédigékkel

Nagyon gyakran használjuk ezt a szerkezetet segédigékkel, különösen a „müssen” segédigével.

Magyarul:

- Az ablakot meg kell pucolni.
- A levelet fel kell adni.
- A szennyest ki kell mosni.

Németül:

- Die Fenster **müssen** **geputzt werden**.
- Der Brief **muss** **verschickt werden**.
- Die Wäsche **muss** **gewaschen werden**.

Ilyenkor két segédige szerepel a mondatban. Természetesen elég az egyiket ragozni, ez pedig a **módbeli segédige lesz**, a werden infinitív formában a mondat végére kerül.

Igék passzív forma nélkül

Nem képezhető passzív szerkezet a következő ige csoportokkal:

1. **Igék, amelyek a perfekt alakjukat “sein” segédigével képezik.**
laufen, schwimmen, fahren, sterben,
2. **Visszaható igék**
sich konzentrieren, sich erholen -

3. **Egyéb tárgyatlan igék**

schlafen

4. **haben, kennen, wissen, es gibt**

Ezekkel bővebben a későbbi leckékben foglalkozunk.

Összefoglalás

- Amikor a cselekvés a lényeg, és nem fontos, hogy azt ki végzi, passzív szerkezetet használunk.
- Képzése: werden + Partizip 2.
- A passzív mondatnak nincs tárgya – a főnév, amire a cselekvés irányul Nominativ-ban áll.
- A Dativ bővítmény a passzív mondatban is Dativ marad.
- Az ige előljáró vonzata is szerepel a passzív mondatban.
- Bizonyos igékkel nem képezhető passzív szerkezet.

Lista: Erő̃s igék

Infinitiv	Präteritum	Perfekt
befehlen	befahl	hat befohlen
beginnen	begann	hat begonnen
beißen	biss	hat gebissen
betrügen	betrog	hat betrogen
bewegen	bewog	hat bewogen
biegen	bog	hat gebogen
bieten	bot	hat geboten
binden	band	hat gebunden
bitten	bat	hat gebeten
bleiben	blieb	ist geblieben
braten	briet	hat gebraten
brechen	brach	hat gebrochen
empfehlen	empfohl	hat empfohlen
erschrecken	erschrak	hat erschrocken
essen	aß	hat gegessen
fahren	fuhr	hat/ist gefahren
fallen	fiel	ist gefallen
fangen	fang	hat gefangen
finden	fand	hat gefunden
fliegen	flog	ist geflogen
fressen	fraß	hat gefressen

frieren	fror	ist gefroren
geben	gab	hat gegeben
gehen	ging	ist gegangen
gelten	galt	hat gegolten
genießen	genoss	hat genossen
geschehen	geschah	ist geschehen
gewinnen	gewann	hat gewonnen
gießen	goss	hat gegossen
greifen	griff	hat gegriffen
haben	hatte	hat gehabt
halten	hielt	hat gehalten
hängen	hing	hat gehängt/ gehangen
heißen	hieß	hat geheißen
helfen	half	hat geholfen
klingen	klang	hat geklungen
kommen	kam	ist gekommen
laden	lud	hat geladen
lassen	ließ	hat gelassen
laufen	lief	ist gelaufen
leiden	litt	hat gelitten
leihen	lieh	hat geliehen
lesen	las	hat gelesen
liegen	lag	hat gelegen

lügen	log	hat gelogen
meiden	mied	hat gemieden
messen	maß	hat gemessen
nehmen	nahm	hat genommen
raten	riet	hat geraten
reißen	riss	hat gerissen
reiten	ritt	ist / hat geritten
riechen	roch	hat gerochen
rufen	rief	hat gerufen
schaffen	schuf	hat geschaffen
scheiden	schied	hat geschieden
scheinen	schien	hat geschienen
schieben	schob	hat geschoben
schießen	schoß	hat geschossen
schlafen	schief	hat geschlafen
schlagen	schlug	hat geschlagen
schließen	schloss	hat geschlossen
schmeißen	schmiss	hat geschmissen
schmelzen	schmolz	ist geschmolzen
schneiden	schnitt	hat geschnitten
schreiben	schrieb	hat geschrieben
schreien	schrie	hat geschrien
schweigen	schwie	hat geschwiegen

schwellen	schwoll	ist geschwollen
schwimmen	schwamm	ist geschwommen
sehen	sah	hat gesehen
sein	war	ist gewesen
singen	sang	hat gesungen
sinken	sank	ist gesunken
sitzen	saß	hat/ist gesessen
sprechen	sprach	hat gesprochen
springen	sprang	ist gesprungen
stechen	stach	hat gestochen
stehen	stand	ist/hat gestanden
stehlen	stahl	hat gestohlen
steigen	stieg	ist gestiegen
sterben	starb	ist gestorben
stoßen	stieß	hat gestoßen
streichen	strich	hat gestrichen
streiten	stritt	hat gestritten
tragen	trug	hat getragen
treffen	traf	hat getroffen
treten	trat	ist getreten
trinken	trank	hat getrunken
tun	tat	hat getan
verderben	verdarb	ist verdorben

vergessen	vergaß	hat vergessen
verlieren	verlor	hat verloren
verschwinden	verschwand	ist verschwunden
verzeihen	verzieh	hat verzeihen
waschen	wusch	hat gewaschen
werfen	warf	hat geworfen
wiegen	wog	hat gewogen
wachsen	wuchs	ist gewachsen
ziehen	zog	hat gezogen
zwingen	zwang	hat gezwungen

A leggyakoribb visszaható igék – A2

sich (Akkusativ)

sich (Dativ)

etwas (Akkusativ)

Visszaható ige	Magyar jelentése
sich duschen	zuhanyozni
sich waschen	
sich anziehen	
sich ausziehen	
sich baden	
sich befinden	
sich beschweren (über)	
sich freuen	
sich fühlen	
sich informieren	
sich interessieren (für)	
sich kämmen	
sich legen	
sich rasieren	
sich setzen	
sich stellen	

sich treffen (mit)	
sich verletzen	
sich erkälten	
sich vorstellen	
sich umdrehen	
sich wehtun	
sich beeilen	
sich ärgern (über)	
sich langweilen	
sich umziehen	
sich etwas anziehen	
sich etwas kaufen	
sich die Zähne putzen	
sich etwas vorstellen	
sich etwas wünschen	